

Dus raktár remek kivitelű ékszerekben, ezüstversenydíjak, serlegek, evészközök és alkalmi ajándékokban.

LÓW SÁNDOR

Telefon 62-68. ékszerész és órák Telefon 62-68.
Budapest, VIII., József-körút 81. szám.
Fióküzlet fűrdőudény alatt: Trencsénytelepen. Telefon.

Dus raktár mindennemű chronograf, chronométer, stoper, ütő-, zseb-, utazó-, álló- és fali órákban. Special stopwatches.

Nyáralók és vendéglősök figyelmébe!!

PAUNCZ GYULA

vaj és turó nagykereskedő

Budapest Központi vásárcsarnok. — Ajánl naponta friss tea vaját kgként 3 kor., és főzővaját kgként 2 kor. 20 fill. Postai szállítást naponta utánvét mellett. Telefon 48-14.

Füredi és uti olvasmányok.

Magyar Könyvtár. Szerk. RADÓ ANTAL.

Külföldi elbeszélések.

- Amerikai elbeszélések. (Bret Harie, Mark Twain, Stockton.) Ford. Szappanos A. (247. sz.) 30 f.
- Berkeley: A kis márkine. Regény. (220. sz.) 30 f.
- Bourget Paul: Három elbeszélés. (33. sz.) 30 f.
- Buttl F. A.: Az erkölcsletlen. Elbeszélés. (48. sz.) 30 f.
- Olasz elbeszélők tára. (Capanna, Castellanova) (99. sz.) 30 f.
- Collins Wilkie: Paris az aranykorban. (403. sz.) 30 f.
- A jóslat. Ford. Mikes Lajos. (403. sz.) 30 f.
- Conan Doyle: Doktor Holmes kalandjai. (Detektív történetek.) (180. 222. 273. 320. 417. 437. 510 és 523. sz.) Egy-egy füzet 30 f.
- Az Agra kincse. Ford. Mikes Lajos. (378-379. sz.) 60 f.
- Coppée: Henrietta. Ford. Botlikné Tolgyessy M. (82. sz.) 30 f.
- Adós, fűrés Regény. Fordította Tóth Béla. (124. sz.) 30 f.
- Cselkóv: Falsú asszonyok és egyéb elbeszélések. (60. sz.) 30 f.
- Daudet Alphonz: Az utolsó lelekora és egyéb történetek. (A Contes du Lundi-ből.) Fordította Marquis Géza. (438. sz.) 30 f.
- De Amicis Edmondo: A bor és egyéb apróságok. (7. sz.) 30 f.
- Douglas Herold: Tuba és Tubáné. Ford. Aug. Benedek M. (367. sz.) 30 f.
- Dosztojevszkij: A játékos naplója. Regény. (109-170. sz.) 60 f.
- Farina Salvatore: Erősebb a szerelemmel. Regény. (119. sz.) 30 f.
- Flaubert Gustave: Heródiás. Ford. Gábor Andor. (509. sz.) 30 f.
- Egy jó lélek. Fordította Gábor Andor. (318. sz.) 30 f.
- France Anatole: Régi dolgok. (140. sz.) 30 f.
- Gallio. Elbeszélés. Fordította Gábor Andor. (421. sz.) 30 f.
- A kymái énekes. Fordította Nyitrai I. (330. sz.) 30 f.
- Craignebille. — Putois. Fordította Gábor Andor. (390. sz.) 30 f.
- Elbeszélések. Fordította Molnár Ferenc. (513. sz.) 30 f.
- Gorkij Maxim: Candra Makar és egyéb elbeszélések. Fordította Ambrozovics D. (232. sz.) 30 f.
- Malva. Fordította Yartin. (209. sz.) 30 f.
- Huszonhat és egy. Fordította Isak Márta. (297. sz.) 30 f.
- A tévedés. — A khán és fia. — Dal a sylvomról. (354. sz.) 30 f.
- Habberton John: Hélen tiszte. (302-303. sz.) 60 f.
- Kjelland: Elbeszélések. Norvégiai ford. Ritók Emma. (92. sz.) 30 f.
- Kipling Rudyard: Indiai történetek. I. és II. sorozat. Ford. Mikes Lajos és Marquis G. (66. és 164. sz.) Egy-egy füzet 30 f.
- A Dzsungel könyve. 2. füzetben. Illusztrálva. Ford. Mikes Lajos. (149. 191. és 231. sz.) Egy-egy füzet 30 f.
- Ujjah Dzsungel-történetek. Fordította Bákési Gyula. (341. sz.) 30 f.
- Lagerlöf Selma: Egy udvarház története. Svéd elbeszélés. (434-435. sz.) 60 f.
- Legendák. Fordította Pogány Kézsmér. (377. sz.) 30 f.
- Lavedan Henri: A fiatalok. Párisi életrajzok. Fordította Benedek M. (573. sz.) 30 f.
- Loti Pierre: Tűzöképek. Fordította Marquis G. (225. sz.) 30 f.
- Maupassant: Apró elbeszélések. Fordította Tóth B. (2. sz.) 30 f.
- Gyöngy kisasszony. Fordította Ambrus Zoltán. (405. sz.) 30 f.
- Az ázszerék. Fordította Tóth B. (487. sz.) 30 f.
- Walter Schiraff kalandjai. Ford. Zoltán V. (370. sz.) 30 f.
- Multatul: Szaiás és egyéb történetek. (213. sz.) 30 f.
- Olasz elbeszélők tára: I-II. sorozat. (Farina, Verga, Seralo, De Amicis.) Fordította Radó Antal és Tóth Béla. (13. és 99. sz.) Egy-egy füzet 30 f.
- Patapenko: Egy vén diák elbeszéléseiből. Oroszról fordította Ambrozovics D. (187. sz.) 30 f.
- Seralo Matild: Leányok. Elbeszélések. (82. sz.) 30 f.
- Wells H. G.: Világok harsza. (Mars-lakók a földön.) Fordította Mikes L. (93-94. sz.) 60 f.
- Az időpég. Regény. Fordította Mikes Lajos. (157. sz.) 30 f.
- Dr. Mareau szigete. Regény. Ford. Mikes L. (207-208. sz.) 60 f.
- Kós-á lelkek. — Két csodálatos történet. Ford. Farkas Klára. (363. sz.) 30 f.
- Yke: Ujjászáletés. Amerikai regény. Ford. Sz. E. (62. sz.) 30 f.
- Zangwill: Egy matrác-sír. Ford. Gábor A. (348. sz.) 30 f.

A MARGIT-CREME a fürangú hölgyek kedvence szépség szere, az egész világon el van terjedve. Páratlan hatás szerencsés összehatásában rejlik, a bőrt azonnal felviszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető. Mivel a MARGIT-CREMET utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezár doboz elfogadni, mert csak ilyen készítményt vállal a készítő mindennemű felelősséget. A MARGIT-CREME ártalmatlan, színtelen, vegyíztá készítmény, amely a külföldön általános feltűnést kellett. Ara 1 K. Margit-szappan 70 fill. Margit-pónder 1 20. Gyártja Füldes Kelemen laboratoriuma Aradon. Kapható minden gyógyszerár, illatszer- és drogaszüzletben.

Thierry A. BALZSAM Törvényszerűen gyógyszerészként készült. Csakis az apószona védjeggyel az igaz. A légzőszervek minden megbetegedése, köhögés, vértörés, rekedtség, hörgőhurut, tüdőgyulladás, gyomorégés és más gyomorbetegségek, minden belső gyulladást, továbbá étvágytalanság, rossz emésztés, székrekedés stb. ellen biztosan hat. Különlegesen szájbetegségek, fogfájás, égött sebek, kiütés, nyílás és különösen influenza ellen stb. használni. 2 kicsiny vagy 6 duplaüveg, vagy egy nagy családi üveg 5 K. **THIERRY A. gyógyszerész** egyedül valódi **GENTIFOLIA-KENOSE** megfelelő, csatlakoztatlan és utólagosan gyógyíthatatlan még a régi, sőt rákos sebeknél, sérüléseknél, daganatoknál, gyulladásoknál, kiütéseknél; eltávolít minden idegen anyagot, gyógyedést, sokszor főleglegessé teszi a fájdalmas operációt. 2 üveg 3 00 K. Cím: Schutzenel-Apothekes és A. Thierry in Pragada bei Hohitzsch. Fővárt. Török J. Budapest.

RATIONALIS Cementpadlólapok gyártására szállítunk modern hidraulikus és könyökemeltítőpreket kéz- és gőzerőhajtásra, továbbá az összes segédgépeket, u. m. keverés, csiszolás, élesítés, zúzás, osztályozás stb.-re. Saját munkaképes szerkezetek. Különlegességi gépgyár: **Dr. GASPARY & Co.** MARGRANSTADT (Németország). — 228. számú árjegyzék ingyen!

Megjelent a legújabb „**BAYARD**” önműködő ismétlő zsebpisztoly. Cal. 7-65 (Browning töltényre). Azonkívül dús raktár nyári sporteszközökben a leg-híresebb angol gyárosoktól. Kimerítő sport- és fegyverárjegyzéket e lapra hivatkozva küldök ingyen és bérmentve **HUZELLA M. Budapest, IV., Váci-utca 28.**

Franklin-Társulat nyomdája, Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Vadászfegyverek Pisztolyok

kényelmes havi lefizetésre.

Kívánatra kimerítő fegyverárjegyzék ingyen.

Aufrecht és Goldschmied utóda

Elek és Társa R.-T.

Budapest, IV., Károly-körút 10. szám.

Flóbertek Látcsövek

ALAPITVA 1865.
HECKENAST = GUSZTÁV = ZONGORATERMEI
Epest, csakis Gizella-tér 2.
IBACH ZONGORÁK egyedül kőpályázták
Telefon.

IBACH-zongorát játszanak és ajánlanak: Backhaus, Dohnányi, Pugnó, Alice Ripper, Sauer, Stefanay stb.

GYORSAN TÖRTE ÁT

— a szabadalmazott —
Hamu-:: rosta ::
A kőönyt, a mellyel minden újdonságot fogadni szokás. Oly egyszerű és nagyszerű, a milyen csakhamar a háziasszonyok kedvence lett, mert rengeteg időt takarít, még több fáradságtól kíméli meg és sok veszélynek veszi az elejét.
Folyósóra menés, fajtátás, lóbalás a múlté. Vele a vasalás élvezet. Már az első kísérlet elragadja és hálátan tovább ajánlja. Kérjen ingyen és bérmentve illusztrált leírást. A Hamu-:: rosta :: árátja **K 2-80.** Kapható mindenütt Nagyban elosztás: **Geitner és Rausch cégéje,** Andrássy-út és **Arak, Fehér és Társa** Budapest, József-körút 33. Postai széküldés utánvételt, vagy az ország előzetes beküldése ellenében.

Hirdetések felvételnek Blockner I. hirdetőirodájában, IV. Semmelweis-u. 4.

VASÁRNAPI UJSÁG

31. SZ. 1910. (57. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ **HOITSY PÁL.** BUDAPEST, JULIUS 31.

Szerkesztési iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Egyes szám: IV. Egyetem-utca 4. Ára 40 fillér.
Előfizetési feltételek: Egész évre — 16 korona, Félévre — 8 korona, Negyedévre — 4 korona.
A „Világkronika”-val negyedévenként 80 fillérrel több.
Külföldi előfizetésekre a postallag meghatározott viteldi is eszotandó.

NYARALÓ GYERMEKEK.

MINDEN NYÁR elején vágyak ébrednek Budapest legszegényebb iskolás gyermekeiben, remények kelnek, tervezgetésektől csillognak a szemek: mind azt reméli, hogy így-úgy bejut a szüneti gyermektelep valamelyik nyaralóhelyére, a Balaton mellé vagy a Duna partjára, Zebegényre. Ez azt jelenti, hogy egy boldog nyarat fognak eltölteni a szabadban, friss vízben lubiczkolva,

erdőben hűsölve, napfényes mezőkön szaladgálva, kedves, jó lelkek felügyelete alatt, jó táplálékon erősödve, — szóval csupa olyan dolgok között, a melyek a fővárosi legszegényebb emberek gyermekei számára rendes körülmények közt merő álom, hasztalan ábránd. És elindul minden nyári vakáció elején a gyermekcsereg, egy része a Duna mellé, a másik a Balatonhoz. Boldogok, örvendezők, sápadt arcukon az öröm és a várakozás pirosága. Öröm rájuk nézni, csak azon szomoró-

dik el az ember, hogy akármily nagy ez a gyermektábor, mégis igen kicsi. Többen vannak az ittmaradtak, mint a boldog kiválasztottak s a vidám apróságok öröme mögött egy még több tagú tábor felhőzik; a kik számára már nem jutott hely, a kik hiába reménykedtek, itt hagyták őket a piszkos városi utcákban, az utcák porában, a nélkülözésben. Annyian jelentkeznek mindig a *Budapesti Szüneti Gyermektelep-Egyesületnél* nyaralásra, de a sok közül csak keveset tudnak föl-

GYERMEKEK SZÜNIDEI NYARALÁSA A SZÜNIDEI GYERMEKTELEP EGYESÜLET ZEBEGÉNYI TELEPÉN. — A kis leányok énekelnek.

VICZA REGÉNYE.

REGÉNY. (Folytatás.)

Irta Zsoldos László.

VII. FEJEZET.

Áldozatok.

... A tanítóknál mindenekelőtt a czók-mókomat kellett rendbehoznom a holnap utazásra. Az útításkámból ugyanis Gábris bácsiknál nem raktam ki szekrénybe a holmimat, mert nem akartam, hogy a libák mindjárt első nap fitymálódva csapják össze a kezüket, hogy:

— Jé, te csak három blúzt hoztál magaddal! Nekünk van egy tucatz!

Csupán azt vettem ki napról-napra a kis bőröndből, a mire épen szükségem volt, a mi pedig már nem kellett, azt visszagyömösköltem bele. Így, mivel néha meglehetősen sebbel-lábbal végeztem ezt a ki-meg-berakó műveletet, — szégyen, de igaz, — jókora volt biz a rendtelenség a táskában.

Most aztán, a mikor özvegy Szabóné meg a fia magamra hagyott a hűs, zöldsalus szobában, nekifogtam s elkezdtem rakosgatni a poggyásomat, hogy beleférjen minden az útiszatyorba. Úgy akartam mindent elrendezni benne, mint a hogy ideutazásomkor volt. Alul, szépen összehajtogatva, a fehérnemű, fölötté a fehér muszlin-ruha, annak a tetejében a rózsaszínű zubbonyka; oldalt egy pár új sárga cipő, a másik felén a harisnyám, a bőrönd belső tarsolyában meg a fésű, kefe, fogpor, szárvíz, cipőgomboló s a fogkefe. Mindez így gyönyörűen elfért a táskámban akkor, a mikor eljöttem hazulról az anyuskámtól. Most azonban, bárhol próbálgattam is, nem tudtam összecukni a bőrtáskát. Hol a blúz duzzadt ki belőle a zárócsattja közé, hol meg a cipő nyomta ki oldalt annyira, hogy lehetetlenség volt tőle bezárni. Próbálkoztam, erőlködtem, újra kezdtem a rakosgatást, s aztán sóhajtvá szállt az ajkamra az öntudatlan tüprengés, a mely miatt már egy óra óta nem bírtam boldogulni a csomagolással:

— Istenem, hogy lehetne segíteni az anyuskán? ...

... Láttam Fatia Negrát, a mint a jámbor oláh falunépe — eh, az egész világ! — felő tisztelettel süveglie meg; és ezzel szemben úgy, a hogy ott guggoltam a tátott szájú utazóbőrönd előtt, kiáltó ellentétül megjelent a szobában, vagy a falon, vagy csak a képzeletemben — mit tudom én? — az anyám, a hogy tiszta homlokán a gyalázatos vád pirjával, le-sütött szemmel, félve surran végig az utcán, a mereven bámuló házfalak tövében, mint valami megbélyegzett sikkasztó ...

De nini, — hogy ezt nem vettem észre hamarabb! — ott jön a Váci-utcában az angol kisasszonyok felől, hátrattét kézzel, imbolygó tánczlepésben (mintha francia nyelvest járna) Kramolin bácsi. Lovag Kramolin Titusz, a Herr Majór! És a kabátja szárnya mögül, a hova eldugta, kivirít oldalt a szép «pokkréta!» A «Viczezsuka pokkrétája».

Szinte megcsapta az orromat az illata ennek a gondolatban látott virágnak, úgy, hogy belekábultam. Még mindig a czók-mókom előtt gugszolvá, összekulcsoltam a kezemet a szememen (mint ájtatos imádkozáskor a templomban), és mialatt egész testemet, mintha belső hullámlás fűrésztötte volna meg egy új érzésben, reszkető ajkkal fohászkodtam:

— Szűz Máriám! Hátha Kramolin bácsi segíthetne rajtunk!

Különös és merőben szokatlan ötlet volt; s ez is csupán homályos körvonalakban lebbent meg előttem a jövő fátyla mögött. Tudtam, hogy az őrnagy meg akart kérni, s magam sem mondhattam volna meg hirtelenében, hogy szép volt-e tőlem, vagy sem, de arra gondoltam, hogy feleségül megyek Kramolin bácsihoz. Nem, oh, dehogy is szerelemből, hanem a pénzéért. Azaz hogy mégsem a pénzéért, hanem az édesanyámért, a ki akkor rögtön kifizethetné a póstának az elveszett pénzeslevél tizezer koronáját. Mert hiszen afelől tisztában voltam, hogy csakis ezzel a föltétellel mennék férjhez. A szegény, tánczólo Herr Majór-t ki-

használnám, az anyuskát pedig megmenteném. Szép-e, nem szép-e ez a terv, dehogy is tudtam volna magamban eldönteni; mindössze csak az a fájdalmasan édes sejtélem hullámzott végig bennem, hogy boldog volnék, ha talán egész életemre is boldogtalanná tehetném magamat a mamáért.

Nem emlékszem rá, meddig maradtam imádkozászerű helyzetemben, a mikor (ajtónyílást nem is hallottam) egyszerre csak Szabónak a csöndes, borongó hangja riasztott föl méla ábrándozásomból:

— Vicza kisasszony!
És, mialatt révetegen fordítottam feléje a fejemet, újra, s most már még szomorúbban:
— Vicza kisasszony! Hát elmegy?
Főlegenesedtem, s mélyet sóhajtottam.
— El, tanító úr.

A fiatalember félszegen állt az ajtó mellett a sarokban.

— Láska, — szólalt meg hosszú szünet után (a melyben láthatólag küzdött magával), — láska, a mit a vasútról mondtam tegnap, megismétlődik. Ha ugyan — folytatta zavartan és szinte mentegetőzve, hogy ekkora fontosságot tulajdonít a szavainak, — ha ugyan még emlékszik rá, Vicza kisasszony.

— Mire? — simítottam végig a tenyeremet a homlokomon, mivel Kramolin bácsi még folytón az anyám felé hajbókolta a «pokkréta»-val, szenvedélyesen motyogva: «Kramolin majór bácsi tutt várni, tutt várni, tutt várni, auf mein Ehrenwort, meine Gnädige.»

Szabó lecsüggesztette a fejét. Az arca a szokottnál is halványabb volt, s gyér, kicsi, szőke bajza alatt az ajka meghatottan remegett:

— Hogy is emlékeznek. Az én osztályrészem, édes Vicza kisasszony, az emlékezés; azokra, arra, a kívül néhány órán keresztül együtt utazunk a vonaton, s aztán — itt hirtelen keserűen rekedtté vált a hangja, miközben oly mozdulatot tett a kezével, mintha a földhöz vágna valamit, mondjuk, egy elégett szivarvéget, — s aztán egyszerre csak azon veszszük észre magunkat, hogy megint egyedül utazunk.

Kezdttem nagyon is érteni a dolgot.

— Oh, kedves jó tanító úr, — feleltem kissé türelmetlen hangon, minthogy a mi nehéz csapásunkban igazán bántott ez a szerelmi valómásféle, — én is végtelenül sajnálom, hogy itt kell hagynom Szabó néniéket; hiszen maguk mind a ketten oly szívesek voltak irántam. De hát ... hogy is csak? ... higgye meg, majd megőrülök itt, ilyen irtóztató messzeségben az édesanyámtól, a ki ...

A fiatalember hirtelen odalépett hozzám és rendes modorától eltérően, komolyan, nyíltan és elszántan a szemem közé nézett. Én annyira meglepődtem, hogy akaratlanul is abbahagytam a beszédet, s esodálkozva vettem rá a szememet:

— Nos?
— Nos, — vágott erőlyesen a szavamba — mi nem erőszkjük el magát ilyen állapotban, Vicza kisasszony.

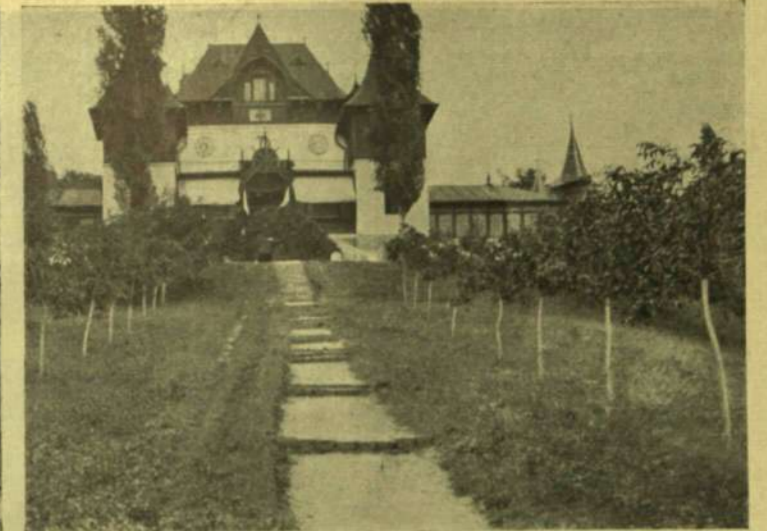
— De tani ...
— Semmi: de, Vicza kisasszony, Vicza, maga nem fog a kétségbeesésbe rohanni. Mi szeretjük magát, oh, én, én szeretem magát, Vicza, édes szép kicsi Viczuska! (Ne szorítsa olyan erősen a csuklóm!) és nekünk van egy régi családi alapítványunk még a nagyapám dűsgazdag nagybátyjától, a melyikből a családnak minden egyes férfija ötezer forint készpénzt kap, a mikor megnősül ...

Éreztem, hogy megcsuklik a térdem.

— És ... és? — akartam kérdezni, merőn a tanítóra szögezve a szemem, hanem szó helyett csak értelmetlen hápogás tört ki a zibáló keblemből.

— És abból a tizezer koronából kifizetjük a pénzeslevelet, és ...

Átkapta a derekam, a kezemet pedig — nem az ajkamat, hanem a kezemet! — a szájához szorítva, elkezdte mohón, oh, Istenem, de milyen szerelmes mohósággal, csokolni. Szaporán, mint a nagyöppü nyári eső. Én hátrahajlott derékka csak sirtam, fuldokló, felő örömszokogással a karja között, és nem, nem, nem volt erőm eltaszítani magamtól ezt az embert és ezt az áldozatot.

1. Uzsonna-osztás. 2. A gyermektelep épülete. 3. Ima a délutáni pihenő után. 4. Kinn a bárány, benn a farkas.

GYERMEKEK SZÜNIDEI NYARALÁSA A SZÜNIDEI GYERMEKTELEP EGYESÜLET ZEBEGÉNYI TELEPÉN.

VIII. FEJEZET.

Kelepczében.

Furesa álmok. Ezen az éjszakán azt álmodtam (már t. i. csupán erre emlékszem vissza az álomból), hogy Kramolin bácsi a fejemhez vágta a számomra tartogatott «pokkréta»-t; s sok virág széthullott, a szirmai közül mind-mind csupa pénzeslevél bújti ki, és az körülzárt engem is, meg anyuskát is, meg Mihályt is, és utoljára is a sok pénzeslevél egyszerre nagyot pukkant, akár a puskapor, s mi valamennyien a levegőbe repültünk. Természetes, hogy ha valaki légberöplő (már t. i. nem repülőgépen, hanem puskaportól), akkor, ha csak teheti, nagyot rúg a lábával. Én nekem legalább álomban ez volt az álláspontom, a melyhez híven akkorát rúgtam a levegőbe, hogy a paplan lecsúszott rólam, én pedig, miközben ijedten kapaszkodtam bele az úgy szélébe, tüstént kinyitottam a szememet és úgy pislogtam körül a szobában, mint a rinócsi nyúl.

Márta néni, a ki már megállta a maga nyugvóhelyét s most épen reggelire terített, szelid mosolylyal fordult felém:

— No, kis lányom, rosztát álmodtál? Ej, ej, — csóválta meg aggodalmaskodón a szürkülő fejét, — pedig azt tartják, hogy a mit első éjszaka álmodik valaki abban az ágyban, a melyikben még nem feküdt, az az álom, kis lányom, beteljesül. Hát komolyan valami rosztát álmodtál, fiacskám?

— Ujh, — dörgöltem meg álmosan a szememet, — tetszik tudni, mindnyájan a levegőbe repültünk. — És tekintélyest ásitottam a markomba.

— Miska már volt itt, — terelte át a beszédet az özvegy az utazásomra. — Tíz órára itt lesz a szekér és indulunk, szívecském.

Az este ugyanis, miután én szédülő fejjel mindenbe beleegyeztem, azt határoztuk el, hogy

Szabó néivel utazom haza az anyuskához. Először a végből, hogy ne tegyem meg azt a hosszú utat egyedül, másodsor, hogy a néni megismerkedjék az anyuskával s ünnepiesen megkerje tőle a fia számára a kezemet, harmadsor pedig, s főképen azért, mert ama bizonyos tizezer koronás alapítvány dögében is Budapesten kell nekik eljárniok, ha sürgősen akarnak hozzájutni a pénzhez. A tanító meg az édesanya t. i. Mihálynak előtte való nap tett vallomása óta elvileg már teljesen befejezett dolognak tekintették a mi házasságunkat, s úgy látszik, eszükbe sem jutott, hogy számot vessenek az én vergődő lelkiállapotommal, a mely olyan remegő ingadozással kereste ebből a szörnyű zűrzavarból a helyes kibontakozást, mint az iránytű, mikor fordul a hajó.

Pedig a mire tüleztünk a reggelin és látnom kellett, hogy mint csomagolja össze a holmiját és milyen fensőbbes nyugalommal készülődik Márta néni az útra, a melynek a végén talán az egyetlen várható vagyonkájukat akarják ideidobni nekem, nekünk áldozatul, hát perczről-perczre egyre jobban kezdett a hatalmába keríteni az az érzés, hogy Szabó Mihály nem szerelemből, hanem csak önfeláldozó nagylelkűségből akar feleségül venni, mert hiszen, ha jól meggondoljuk, ezalatt a rövid néhány nap alatt még ideje sem lehetett neki arra, hogy belémszeressen. És, hogy én hitvány, nyomorult nő vagyok, és az édesanyámat is ilyen színbe keverem bele, ha ezt az áldozatot elfogadom tőlük. Arra, hogy én sem szeretem, csupán hálát és csodálatot hordozok a szivemben tegnap óta a fiatal tanító iránt, nem is gondoltam; hiszen bűnnek tekintettem volna, hogy a magam jövőjével törődjem most, mikor az anyámé forgott koczkán. Hanem azért, ha igazán őszinte akarok lenni, azt kell hinnem, hogy ebben a gyötrelmes hangulatváltozásban az én szerelmem hiányának is volt, akaratom ellenére is, némi öntudatlan szerepe.

Mindegy. Szabó Mihály, a ki egész reggel oly gyöngéd figyelemmel vett körül, hogy ezzel is a végsőig fokozta az idegességemet, egyszer csak izgatottan mondja, hogy jön a kocsi.

— Tíz óra, — folytatta, az órára pillantva. — Édesanyám, indulniok kell.

Sápadtan fordult felém:

— Viczácska ...

Kívülről már hallatszott a szekérgörgés.

— Gyerünk, kis lányom! — szólt élénken az öregasszony.

— Hát, — nyújtotta nekem a kezét Mihály, de képtelen volt egy összefüggő mondatot kieroszakolni magából. Meghatottan szorongatta a kezemet; úgy éreztem, hogy meg akar csokolni, és mialatt a szekér Juhász kutya mérges ugatása közben ép a ház elé kanyarodott, egész testemen végig futott a hideg.

— Nem, nem, — kiáltottam, nem bírván fékezni többé az indulatomat, — én nem fogadhatok el ekkora áldozatot!

Lecsaptam a kizárókat és odatoppanván az özvegy elé, hirtelen elkezdtem kapkodni a kalapja körül:

— Tegye le a kalapját, néni, tegye le a kalapját! Én nem fogadom el azt a pénzt, néni! Van nekem, lesz nekem, megmentem én a mamát a magam emberségéből is, — és sirásra görbülő szájjal, szepeve forogtam ide-oda, hol a szaporán felelgető öreg asszony, hol meg a vőlegényem álmélkodó, kérlelő, megdöbben tekintetében ütődve bele.

Ebben a pillanatban Juhász újra vakkantott, de csak egyet, s a barna rácsos kapun (a vitakösz hévében már kikerültünk a tornácra) benyitott a póstás.

— N-na! — mondtuk mind a hárman egyszerre, s halálos csöndben olvastam föl a táviratot, mert az volt, a mit a póstás hozott:

«Mindem rendben. Délben érkezem. Anydó.»
Egymásra néztünk. Szabó Mihály, a ki, miután én lecsaptam, most már az én bőröndö-

MEGYÜNK A VÖLGYBE ...

Lassan megyünk a völgybe lefele.

Hull ránk a nyári áldás levele,

Ma nyári zöld, holnap őszi arany,

A csúcsokon már tél barnája van.

Lassan megyünk a völgybe lefele.

Ó csak menjünk a völgybe lefele.

S jöjjön — hisz ő jön — álmaink tele.

Ott lenn virágtalan bár a határ,

De mégis, házak hű ablaka vár,

Ó menjünk csak a völgybe lefele.

S a míg megyünk a völgybe lefele,

Ne fájjon az, hogy eltűnünk bele.

S a magas csúcsok ormain talán

Más vándorokat ragyog be a láng,

A míg megyünk a völgybe lefele ...

Juhász Gyula.

TAVALY.

Zizóm, látod a lila orgonák

Hogy bimbóznak az ablakom alatt.

Holnap talán már illatoznak is,

Az eső jó rájuk, nézd, hogy szakad.

Tavaly ott kószáltunk messze Budán,

Megbámultuk a törpe házakat,

S ott ögyelegtünk hosszan és soká,

Az elkerített kis kertek alatt.

És, mint egy tolvaj, olyan vakmerőn,

A résen át téptem rózsát neked,

És szívem akkor — ég tudja — miért,

Akár a róza szirma, reszketett.

S csak mikor a nap a hegyek mögött

Piros arczával szállt a mélybe le,

Szép mesészóval — ó májusi est —

Úgy handukoltunk el hazafele.

S most mások járják ott a hegyeket,

Mások lopják a rózsát odaát,

S mások szövik, halkán hazamenet:

A mese alkonyzsiní fonalát.

S mi már ketteskén, szépen itt ülünk,

Kertünkben róza, mályva, orgona,

Ha nálunk tépne rózsát valaki,

Úgy-e, Zizóm, nem bánatandó soha? ...

Peterdi Andor.

SÜTKÉREZÉS.

met is fogta, lerakta mind a két kezéből a podgyaszt a földre; az anyja kiderült arczczal fohászodott fel, hogy:

— Hála Istennek! — én pedig, oh, én nekem csak némán pergett végig az arczomon a könny.

A tanító örömeiben húsz, vagy talán negyven fillér borralalót is adott a póstásnak. Majd, a farkát csóváló Juhásztól követve, kiment a kis kapu elé a kocsihoz, s megmondta neki, hogy most hazamehet, de jöjjön el délre.

Aztán valamennyien visszatértünk a lakásba s ott töviről-hegyire meghánytuk-vetettük ebben az új világításban a helyzetet. Nem kell ám azt képzelni, hogy ez valami rendszeres megbeszélés volt. Dehogyan is!

— No, csakhogy!

— Hát mégis!

— Ugy-e megmondtam, hogy az igazságnak ki kell derülnie?

— Én mindig tudtam. Én az első perctől fogva tudtam, hogy... ilyen s ezekhez hasonlatos, egymást kergető, egymásba kapkodó kitérősekből kavarodtak jöles hangzavarába a szavak, mint mikor a sziklás partot nyaldosó hullámok habfodra játszin marakodó fehér ebecskék módjára tajtékzik egybe.

Mihály homlokán azonban mintha felhő borongott volna. Azt én is éreztem, hogy előbbi magaviseletéről némi felvilágosítással tartoztam neki, s mégis igen meglepett, a mint az első négy szemközti (a néni a konyhába, vagy hova ment ki) gyanakvó arczczal kérdezte:

— Hogy értette azt maga, Vicza, hogy megmentti a mamát a maga emberségéből is? Mije, vagy honnan van, vagy lett volna magának, Vicza, a miből megmentse? Pénze?

Félkör alakban fordítottam egyet a fejemen, úgy, mint a mikor magasán függő képet tekintünk át egyik szélétől a másikig.

— Hm, — himeztem-hámoztam, — hát... oh, azt csak úgy mondtam, tanító úr... Mihály... mert, tudja, beláttam, hogy megmondhatatlanság volt tőlem...

— Micsoda? — vágott a szavamba magából kikelve. — Azt akarja mondani, Vicza, hogy nem szeret?

Elpirultam, mert ettől a kérdéstől egyszerűen elém tárult az egész aljassága ennek a játéknak. A meddig megvolt a baj, addig jó volt ez az ember, és engedtem, hogy csaknem fölfalja a kezemet, most meg...

Nyájasan nyújtottam hát feléje a mancsomat. — Ne higgye, — szoltam könnyelábadt szemmel, — ne higgye, hogy — olyan vagyok...

És már láttam magamat egyszerű falusi tanítónaként, itt az Isten háta mögött, ennek a nemesszívű, derék embernek az oldalán, a kihez hálából megyek feleségül egy önfeláldozó szándékért, de a kit szeretni tudni, azt hittem, nem fogok soha. Bent voltam a kelepcezőben.

(Folytatása következik.)

A FESTŐ.

Elbeszélés. — Irta Jókay Lajos.

Budapest, 1906, október 20.

Édes jó barátom!

Az elég sok őszinte, s a még sokkal több nem őszinte üdvözlés között, a miket az őszi tárlaton kiállított képek sikere embertársaimból fakasztott és kikényszerített, mindenesetre a tiéd esett legjobban. És ez az állításom, — hídd el nekem, — őszintébb, mint a művemre szórt dicséretnek kilencz-tizedrésze. Különben azonnal megértem, hogy a szívemből beszélek.

Sok év óta nem élhetünk egy városban, de azért nem múlik el esztendő, hogy néha több ízben is néhány napot együtt ne töltenénk.

Te falun élsz, pap vagy és gyönyörű prédikációkat, szívhezszóló, áhitatos imádságokat írsz. Én itt élek a nagyváros forró levegőjében, itt akarok érvényesülni ebben a rettenő küzdelemben; külső képeket akarok festeni, mint a velem a sikerért versenyző száz művészársam. A mi hivatásunk különböző, egymáshoz semmi érdeklődés nem fűz bennünket, te még képeket sem vásárolsz, sőt gyakran egész évben nem is látsz egyet sem. Igazán nem fűz hozzám semmi egyéb, hanemha régi barátságunk és a rokonszenv. S te mégis a legnagyobb szeretet, a legnagyobb öröm hangján üdvözlölsz engem. Meleg szíved, baráti

JÁTSZÓ FIÚK.

A PROTESTÁNS ÁRVAHÁZ ZEBEGÉNYI NYARALÓJÁBAN.

Közönséges szokás, hogy a halált vigyorgó esontváznak ábrázolják. Én nem követtem ezt a hagyományos szokást, hanem visszatértem részben a régi görög felfogáshoz, és emberi alakban festettem, ifjú alakjában, mint a hogyan az arkangyalokat szokták az olasz művészek. Se nem férfi, se nem igazi női arcz, hanem inkább démoni.

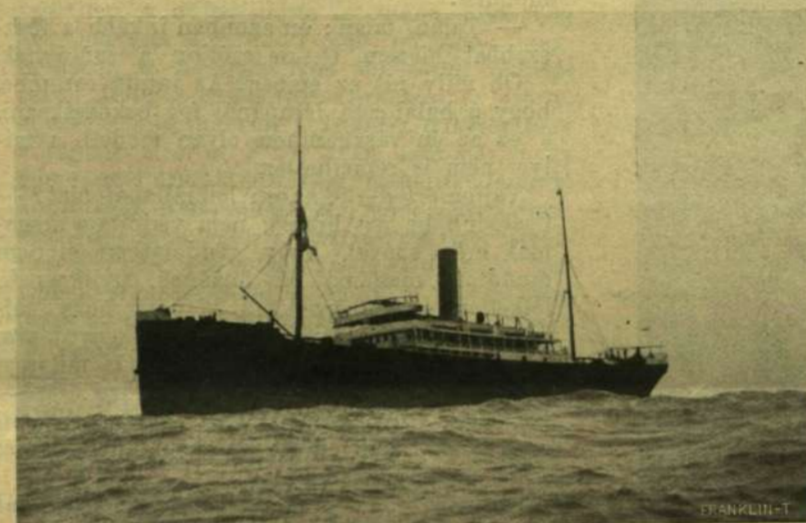
Eredetileg csak az örömet akartam rajta megfesteni, melyet azon érez, hogy az anya nem néz az ablakra, tehát ővé a kis beteg. Azonban bizonyára te is tudod, hiszen magad is alkotó ember vagy, mily sokszor mássá lesz az, a mit mi akarunk. Fájdalom, a legtöbbször rosszabbá. Ez egyszer azonban jobbá, többé lett.

A halál démoni arca, melyet a közel álló lámpa fénye a kerthen borongó sötét háttérből bámulatos erővel kiemelt, nemesak az említett örömet fejezte ki, hanem hihetetlen erővel éreztetta a halál diadalát az életen, az enyészet hatalmát azon, a mi él. Arca tulajdonképpen komoly, de sötét szemeiben mégis föllobog a vad öröm lángja, hogy diadalmat, kérelhetetlen diadalmat ült. Hogy az étellel való erős küzdelmében a győztes ő lett.

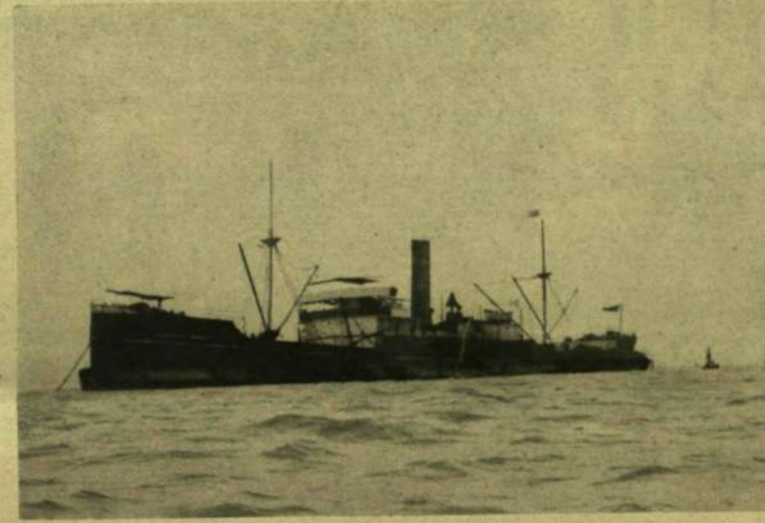
Fenséges ez az arca, mint a halál; ijesztő, kérelhetetlen és mégis nyugodt, mint a halál. Magam is megdöbbenek, valahányszor ráné-

A LOWTHER RANGE ANGOL HAJÓ TISZTIKARA ÉS LEGÉNYSÉGE, MELY A TRIESTE-T MEGMENTETTE.

A TRIESTE.

A LOWTHER RANGE.

zek. És megdöbbenett mindenkit, a ki csak látta.

Bevallom, hogy én kevesebbel is beértem volna. A kis mese eltűnt és egy hatalmas

gondolatá szelészült, a mely mindnyájunkkal közös általános, rémitő, ijesztő, mégis mindenki előtt érdekes, — mert hiszen mindnyájan meghalunk.

A kritika egyhangulag dicsérte a kétségbeesett anyának alakját is. Azt mondta, hogy ez ebben a nemből tökéletes.

Azonban talán a halálnál is jobban dicsérték a lapok a haldokló kis fiút. Azt írták, hogy soha senki még ilyen híven, ilyen bámulatos művészi tehetséggel a haldoklást le nem festette.

Nem tudom, láttál-e már te haldokló kis fiút? Láttad-e az ismeretlen félelem rebbenését az ijedt szemben? Láttál-e már gyermekarcot, a mely fél óra alatt valósággal megöregszik? Mosolyra termett gyermekajkon mondhatatlan fájdalmas vonást, kis kezeket láthatatlan mentőkar után kapkodni? Láttál-e meghalni kis gyermekét?... Iszonyú ez, szomorú nagyon!

Édes Károly barátom! nekem megadatott az egyszer, hogy mindezt egy pillantásban, egy mozdulatban megfessek. Magam is érzem, tudom, hogy ez nekem teljes mértékben sikerült, s hogy a kis fiú alakja tökéletes.

Nem dicsékvés ez részemről, azt bizonyára elhiszed. Azonban érzem! Igaz ugyan, hogy az ember nem ítélheti meg biztossággal a saját művét, de ez nem azt teszi, hogy az igazi mély lélek ne ismerje a maga mélységét. Ezért aztán mindig van róla határozott tudatunk, hogy jó-e, a mit alkottunk. Így éreztem én is mindig, hogy szépet alkottam.

Én édes jó Istenem! mibe került nekem ez a kép!

Te pap vagy, bizonyára volt alkalmad elég, hogy bepillants bűnös emberek lelkébe; bizonyára számtalanszor elhangzott ajkadról az Isten házában az ige: mindnyájan bűnösök vagyunk. Barátom, én csak most érzem igazán, most értem valójában, látom teljes vilá-

A TRIESTE TISZTIKARA.

A KELETINDIAI VIZEKEN MEGMENTETT TRIESTE-HAJÓRÓL. — Bombayi fényképek után.

AZ 1410-IKI GRUNEWALDI CSATA EMLÉKE, JAGELLO KIRÁLY SZOBRA, KRAKÓBAN, MELYET MOST LEPLEZTEK LE.

lehet ábrázolni képen. A kis fiú ajka cserepes volt és száraz, szemei időnkint felnyitak, lihegő torkából érthetetlen szótagok törtek elő, mire anyja citromos vizet adott neki; arca rózsás színben égett. Ez nekem mit sem ért; nekem haldokló gyermek kell, nem lázban fekvő.

Figyelmesen néztem a kis Gyulát. Szegény anyja azt hitte, a betegség mibenlétét vizsgálom.

— Roszul van nagyon. Mit gondol, meggyógyul?

— Persze, hogy meggyógyul, — mondtam, s az emberbe nevelt udvariasság még a részvét árnyalatát is bele tudta adni hangomba.

Elbúcsúztam egy fél óra múlva, de lelkőkre kötöttem, hogy azonnal értesítsenek, ha a kicsi rosszabbul lesz, akár éjjel legyen is. Nagyon jól esett mind a kettőnek ez az érdeklődés. — Oh, ha tudták volna!

Nem bírtam bevárni tudósításukat. Este már megint ott voltam. A kis fiú rosszabbul lett, mint estefelé különben minden beteg. Én késő éjjelig a beteg ágya mellett ültem és lestem — a halált.

— Édes barátom! Négy napon át csaknem minden időmet a kis fiú ágyánál töltöttem, aki hol jobban, hol megint rosszabbul lett. A hatodik reggelen jelentette az orvos, hogy este jön a krízis, eldől a kis beteg sorsa. Kikísértem az orvost és megkérdeztem tőle remegő hangon, remélhetünk-e? s ő egy pillanatnyi gondolkodás után a fölemhez hajolva mondta:

— Talán, talán; én azonban inkább a rosszabbat hiszem. De ne szóljon a szülőknék.

Oh mily rút az ember! Az jutott eszembe, hogy a halál este, lámpánál fog bekövetkezni, s ez az én váznamhoz olyan modell, a melyet nem is remélhettem.

Vajjon érted-e te az én lelkiállapotomat? — Csalódlod, ha azt hiszed, nem vádoltam magamat erős szóval, hogy gondolatban el nem mondtam magamat rút önzőnek, gyilkosnak, lelketlen gazembernek, a ki nem hogy sajnálkoznék jó barátja mérhetetlen szenvedésén, hanem még csaknem örül neki. A ki művészi élvakultságában gonoszszá lett, önzővé, aljassá. Csak egy hitvány mentséget tudtam rebegni ezen zúgó vádak ellen: Én nem tehetek róla, a kis fiú ügyi meghalna.

Délután négy óraker már a betegágyánál ültem. A krízist az orvos nyolczkor jelezte. A kis fiú eszméletlenül lihegett ágyán. Az anya magánkívül zokogott, sikoltozott, a szerencsétlen apa rémes komolysággal, szinte kövült arccal nézte gyermekét. Én a végletekig fölizzagva minden erőmet szemembe összpontosítottam, hogy egy mozdulat, az arcnak, szemnek egy vonaglása, egy sóhajlás, az ajkak, homlok színe örökre megmaradjon emlékezetemben.

Az orvos megkönnyebbülten szólt: — Nem lesz baj, meggyógyul; azonnal jobban lesz.

Szegény jó Lakatos barátom könnyei megeregedtek. Az anya valósággal szaladgálni, ugrálni kezdett a szobában. Nekem rohantak, kezemet szorongatták, s ezerszer elmondták, hogy nálam önzetlenebb, jobb barát nincs a világon; az Isten az én imámat hallgatta meg, azért gyógyul meg a kis Gyula.

Mit éreztem én, mikor egy negyedórával később az utczán tántorogtam hazafelé? Első sorban a csalódást: most már járhatok újra modell után; másodsorban az égető szégyent: ha ezek sejténék, miért ültem én egy héttig a súlyos beteg ágya mellett! Az ilyen részvét! Oh, de rút az ember!

A többit tudod. Nem is kell, hogy hosszan leírjam, nem is az én tollannak való ez. De meg nincs ember, a ki híven el tudná mondani.

Tudod, hogy találtam jó modellt; átérezhettem a haldoklás hatását a szemlélőre, úgy, hogy semmi más esetben ezt jobban nem lehet.

A kis Lakatos Gyula két hét múlva meggyógyult. De a gonoszt látó, bosználló Ég gondoskodott róla, hogy a váznamat befejezhessem.

Az én édes kis fiam, az én szemem fénye, életem reménysége, drága kis magzatom, büsz-

keségem, a kis Laczi, a ki maga volt a kedvesség, egészség, elevenség, — megbetegedett, és négy nap súlyos szenvedés után meghalt este tíz óraker — lámpavilágnál.

Édes barátom, én régi kenyeres pajtásom! Meg se próbálom azt neked elbeszélni, hogy mit éreztem. Csak annyit mondom, hogy az én lelkemet azokon a kibeszélhetetlen kínokon kívül, melyet a szülő gyermeke elvesztésénél érez, még az önvád, a lelkiismeret vad furdalása is marta, gyötörte, s csaknem örületbe hajtott: ez a büntetés a te szívtelenségéért, — látni akartál haldokló gyermeket, tudni akartad, minő hatást tesz az a szemlélőre, ime módot adtam rá, — érezz és láss!

Oh be szerencsétlen, be rút az ember! S te azt hiszed, összetéptem a képet, hogy lelki romlottságomnak emléke ne maradjon?.. Oh nem! A mint tudod is, a kis fiam temetése után négy hónappal az őszi tárlaton ott volt a kép!

A MÜNCHENI MUHAMMEDÁN KIÁLLÍTÁS.

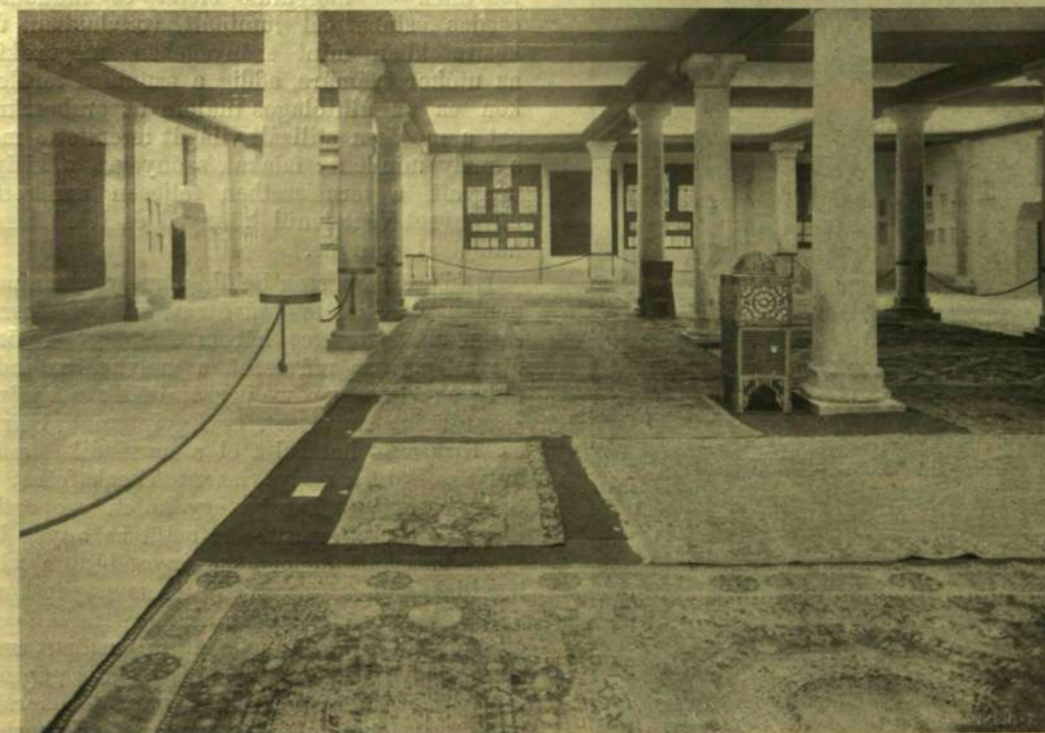
Az emberi kultúra problémáinak egyik legérdekesebbje az izlám művészet. Hirtelen, szinte egy csapásra terem meg, megterem pedig «ön maga daczára is» — mert hiszen a szunna, a hagyomány hívei szerint maga a próféta ellene volt minden művészi gyakorlatnak — megterem s érvényesül olyan nagy területen, a minőt előtte és utána csak még egy művészi kör tudott volt magának meghódítani, a hellenisztikus művészet. Gibraltártól Indiáig, Szudántól Turkesztániig, szerte, egységes műgyakorlat keletkezik a keresztény középkor derekán. S bár ilyen hatalmas, nagy jelenséggel állunk szemközt, be kell vallanunk, hogy sem határvonalában, sem lényegében, sem létrejöttében, sem részleteiben nem ismerjük eddigelé ezt a sajátos kulturális terméket, a mely bélyegét minden óriási építményére építi mint minden legkisebb tárgyra rányomja mindenütt, a hol Muhammed neve szent.

Egy-két évtized óta, — a mióta a művészet-történet a semmire sem vezető üres esztétizálásból a történelmi tanok komoly útjaira lépett, ebben is előbbre jutottunk. Európaszerte megnyilvánult a törökvis, hogy történelmi tudásunk e hiányát pótoljuk: Páris, London, Stockholm és Berlin 1878-tól 1899-ig többrendbeli apróbb kiállítást láttak a muhammedán művészet köréből. 1890-ben Bécsben volt egy kiváló jelentőségű keleti szönyeg-kiállítás, míg végül 1903-ban a párisi *Union centrale des arts decoratifs* adta első rendszeres és impozáns áttekintését a muzulmán művészetnek. Az

DÍSZ CSARNOK.

A MÜNCHENI MUHAMMEDÁN KIÁLLÍTÁSRÓL.

AZ EGYIK SZÖNYVEGTEREM.

AZ OROSLÁN-KÚT. (Bernheimer L. kiállításából.)

1903-ik évi kiállítás már tudományos értéket is vont le az egybegyűjtött anyagokból: megállapította azokat a belső és külső hatásokat, a melyek a muhammedán művészetet minden egyéb művésztől elhatárolják, és egyuttal az ez utóbbiakkal való érintkezést közvetítik. S a míg így képét nyertük az izlám művészet teljes kifejlésének, mind égetőbbé vált annak a kérdésnek a megoldása: mi hát a művészet lényege, és mi a genezise e műgyakorlatnak? E két kérdésre való feleletadás az idej münchener kiállítás egyik célja.

A bajor uralkodóház egyik hercege, Ruprecht, nemrégiben néhány többé-kevésbé értékes szönyeget talált a wittelsbachi ház kincstárában, a melyeket be akart sorolni az őket a műtörténetben megillető helyre. Ez a körülmény adta az ötletet egy nagy, komoly kiállításnak, «a muhammedán művészet remekéből való kiállításnak», a mely célul tűzte ki maga elé, hogy egy magas kulturális színvonalon álló, sok és erős népek által fenntartott művészi tradíciót újra megnyerjen a jelen és a jövő kulturális tudata számára. Azokat, a kik a muzulmán művészetet eddig csak a javarészt izlám, modern bazár-portékából ítélték meg, valósággal bámulatba fogja ejteni az a történelmileg természetes, de teljesen számíttáson kívül hagyott megismerés, hogy a Kelet és annak terményei Európa művelődésére elhatározó befolyással voltak, hogy a nyugati középkor legpompásabb kincseit, legszentebb keresztény ereklyéinek tartóit, edényeit a muhammedán világból szerezte be, hogy ugyanez a világ évszázadokon keresztül a legkifinomultabb izlám életmód hazája volt, hogy minden tudományos működés és művészi elmélkedés az izlám védőszárnyai alatt talált otthonra, hogy a muzulmán vidékekről származó szövegek és szönyegek, sajátos formakincsükkel hatalmasan hatottak a nyugati világ dekoratív törekvéseire és hihetetlen, mély hatással voltak az itáliai reneszánsz kolorisztikus kifejezőmódjaira, hogy a korai izlám építőművészet szinte szülőanyja a nyugati világ építőművészetének, hogy a Nyugat legnagyobb művészei (egy Dürer vagy Rembrandt) szoros keleti behatások alatt dolgoztak, s végül, hogy középkori legendáink gyöngyei, népmeséink, gondolati kincsünk egész poézise és egész mesés életfelfogásunk a napsugaras, derült Keletről származik. E megismeréseket tudományosan megalapozni: a másik célja a münchener kiállításnak.

A kiállítás külsőleg abban a finomkodó Jugend- és Biedermeier-stiluskeverékben mutatkozik, a mely München modern építkezésére nézve annyira jellemző. A kiállítási vezetőségnek az volt a törekvése, hogy a miképen

gosságban, hogy a Szentírásnak milyen igaza van!

Engem mindenki jó, becsületes embernek tartott és tart, a ki semmi rosszra nem képes soha, hanem csak a jóra. Sőt én magam is így gondolkodtam magam felől. Pedig...

Azonban hallgasd meg a dolgot eleitől végig. Igyekszem röviden elmondani. Lelki szükség, hogy valakinek vallomást tegyek, s erre téged választottalak ki, mert te hivatásodnál, a köztünk régen fennálló barátságánál és ember-szerető, embermegértő lelkednél fogva erre a legalkalmasabbnak látszol.

Már a kép félig készen volt. Az első hevületben megfestettem a halált, a megtört anyát, a mikor megakadtam a munkában. S erre nagy okom volt. A haldoklást, a meghalás pillanatát sohasem láttam. El tudtam ugyan képzelni, sőt valahogy meg is festettem, láttam más képeken is, de sehogysem voltam a művemmel megelégedve. A kis fiú utolsó perceinek ábrázolása minő silány alkotásnak tetszett a másik két alak mellett! Az mestermű, ez kontárkodás.

Modellt kerestem. Hol találok modellt?

Itt már kezdődik a rosszlelkűségem. Tudakozódtam, kinek van súlyos beteg gyermeke. Megvillant agyamban, bársak lenne valakinek, valami idegennek. Ha már úgy is meghal valaki, ha már meg kell halnia, legalább én láthatnám! Jártam a gyermekórába, de hetekig nem volt szerencsém; a kis betegek meggyógyultak, a néhány kis áldozat távollétemben költözött el.

Végre a sors mintha segítségemre jött volna. (Látod, most is milyen alakban csúszott ki a

tollam alól? De nem törülöm ki, hadd álljon itt szégyenül az emberi léleknek.)

Régi jó barátomnak, Lakatos mérnöknek a négy éves kis fia veszedelmes bajt kapott.

Epen a gyermekórába indultam, — hátha ma szerencsésebb időben mennék, mint más-
kor? Szembe jön velem ijedt arccal Lakatos.

— Mi baj? — kérdem tőle.

— Gyula nagyon rosszul van, — felelte.

— Nem hallottam.

— Ma délelőtt egyszer csak bejött. Kis teste láztól égett, feje fájt. Az orvos csak azt mondta, kétoldali tüdőgyulladás. Nagyon, nagyon veszedelmes baj. Kétségbe vagyok esve.

— Hová mégis most? — kérdeztem tőle.

— Epen hozzátok indultam, hogy látogass meg bennünket.

— Menjünk — mondtam és igyekeztem lehető bús arcot mutatni, pedig egészen más érzelmet támadt a lelkemben: hála Istennek, lesz modell!

Nem mondhatom, hogy örültem a kis fiú betegségének, sőt ebben a perczen a halálát sem kívántam még; egyelőre csak a megdöbbenés és az az öröm küzdöttek bennem, hogy alighanem látni fogok haldokló kis fiút!

Aranyzóke fűrűt, kedves arcú kis gyerek volt Lakatos kis fia.

Beléptünk. A lefüggönyözött szoba sötétjében nem láttam az első perczen.

Az anya megragadta kezemet, s remegő hangon szólt:

— Ugy-e, nem hal meg, ugy-e meggyógyul?

— Dehogyan hal meg, holnap semmi baja se lesz! — feleltem gépiesen, azonban egészen másra gondoltam.

Arra, hogy ezt a mostani állapotot nem

A SÁLÓK APJA. (Brüsszai pamutszövő.)

kizárta a modern «orientalis» iparosoknak mindazt a bric-à-brac-ját, a mely csupán és kimondottan a nyugatiak romlott ízlése számára készül a Kelet bazárjaiban, szintúgy kizárja a kiállítás látóköréből mindazt, a mi a Keletnek csupán hazug másolása, a mi arra az olesó, és nem valódi eszközökkel mondvasinált «mesés pompára» emlékeztethet, a mely az utóbbi évtizedekben a Nyugaton szerte tért foglalt és csak arra adott alkalmat, hogy a hatalmas iszlám kultúrák hagyományait a nevétségesség profanizálja. S e tekintetben korszakot alkotó eredményt értek el a müncheni építészek, a kiállítási építkezések terén teljesen újat alkottak; elérték pedig a leg-egyszerűbb eszközökkel, csupán az iszlám művészet szellemével való benső együttlérzésben, távol attól, hogy a muhammedán építkezést vaktában utánozták volna. Építkezésük csak keret, a mely nem «exotikusan» akar hatni; mérsékelt stilizálásával pedig csak annyit akar elérni, hogy a benne kiállított tárgyakat agyon ne üsse lényegüktől elütő, stilisztikailag vagy színekben ellentmondó foglalatával. Egészben: kőbe öntött hangulatnak nevezhetők ezt az építő modort.

A mit maga a kiállítás nyújt, azt természetesen nem lehet itt apróra bemutatnunk. Nyolczvan terem, helyiség, erkély, fülle tartalmazza mindazt, a mit ezerkétszáz évnvi és a félvilágot átélő művészi gyakorlat szépet és kiválótt létrehozott. A muzulmán fatalizmusban rejlő végtelen türelem és munkabírás felett való meghatottság az első benyomás, a mely a szemlélőt leköti, és lassan magával ragadja egy a nyugati szemnek és érzésnek teljesen idegen, sőt ellentett lelki világba.

A muhammedán művészeti lényeg kereséséből kifolyólag, a kiállítás szervezésében már eleve tekintettel kellett lenni arra a nagy kettéoszlásra, a mely már korán fellépett az iszlám különletében: a szunniták és siiták két nagy csoportjára. Az utóbbiak t. i. azt a rezervált álláspontot foglalták el, hogy nem kell mindazt készpénzül venni, a mit a Szunna, a hagyomány hívei a nagy próféta kijelentéséhez rendszerint hozzákötötték; a siiták szigorúan a Korán tanaihoz tartották magukat. Így történt azután, hogy a siita Perzsiában ez a szakadás a szellemi és társadalmi élet minden jelenségében elősegítette a régibb nemzeti tradíciók érvényesülését: a művészi gyakorlat tekintetében pedig létrehozta, hogy a Koránban nem is foglalt és Muhammedre csupán ráfogott tilalom, hogy élő és helyet változtató lényeket nem szabad ábrázolni, a siita szekták területein teljesen figyelmen kívül maradt. Így érthető, hogy a míg a perzsa művészet termékein, az emberi és állati ábrázolásokban, az Oriens egész fantáziája

közreműködött, hogy ama hatalmas keleti fejedelmek és nagyurak életét és működését csodás színezéssel luminált vonalakban, úgy kéziratokban mint szőnyegekben, megörökítse az utókor számára, addig a szunnita területeken ez az állítólagos tilalom az arabeszknek azt a mesésen stilizált világát teremtette meg, a mely mindent: falakat, szőnyeget, a kisipar tárgyait, a természetben teljesen ismeretlen növényzet végtelenül könnyed és leleltszerű hálójával vont be.

E két főcsoporton belül, a mely a muhammedán vagy iszlám művészet lényegi eloszlását jelzi, területileg három alcsoport különül el: a «perzsa» művészet, a melyhez az indus műgyakorlat egy része is számítódik, a középső «szaraczen» művészet, ez Egyiptomot, Szíriát és Kisázsia határolja el a harmadik, «mór» művésztől, a mely viszont Északafrikát és Spanyolországot karolja egy külön csoportba. E területi csoportosításon belül az anyag beállításának egyik legszövevényesebb, de talán legérdekesebb rész-munkája is megnyilatkozik a kiállításon: az anyagnak kor szerint való disztigválása, a mi persze minuciózus művészi jelenségek megfigyelésén, a legapróbb motívumok továbbfejlődésének vagy degenerálódásának megállapításán alapszik. E korbéli csoportosításnak azonban egyik legérdekesebb eredménye: az iszlám művészet korbán megelőző művészi körnek, az ú. n. szasszanida művészetnek bemutatása, a melynek sajátos, bizarr termékeit ezúttal először látjuk a nyilvánosság előtt, mint önálló csoportot, bemutatva. Ránk, magyarokra nézve különös érdekessége van ennek a csoportnak: hiszen az újabb kutatások apróra kimutatták, hogy a magyarok ősi művészei innen táplálkoztak, s a mi művészi jelentőségű tárgyat régi hazájukból magukkal hoztak, az egytől-egyig magán viseli ennek a perzsa hagyományokból, hellenisztikus (késői görög) átvételekből és keletázsiai impressziókból kialakult keverék művészetnek a bélyegét. Feltűnést és tudományos körökben nem kis meglepődést okoz azokban egy a kontinensen ezúttal először ismertté vált tény: az orientális befolyásoknak Skandináviában való elterjedtsége, a melyek a kiállításon mint külön csoport nyerne bemutatást. Svéd földről, az érmeke tanúsága szerint, már a Kr. u. III. századból számtalan oly tárgy kerül ki, a melyek Déloroszországból és a Balkánról származtak oda; e keleti jellegzetességek azután századról-századra szaporodnak; a IX. században pedig például azok a Perzsiában, Mezopotámiában és a Káspi tengertől keletre fekvő országokban vert érmeke, arabs dirhemek, amelyek honfoglalásukori leleteinket itt-ott kísérik, Svédországban 24000 egész és 14000 töredékes darabszámot értek el eddig. És a sirmellékletek és ékszertervek, a melyek e leletekből napfényre kerülnek, a legszorosabb rokonságban vannak azon tárgyakkal, a melyeket hon-

DAMASZKUSZI CZIZELLÁLÓ MESTEREK.

A MÜNCHENI MUHAMMEDÁN KIÁLLÍTÁSRÓL.

USAKI SZŐNYEGSZÖVŐ SZÉK.

foglaló eleink hagyatékaként ismertünk fel. Korai dolog ma még e jelenség tudományos értékeléséről szólni; bizonyos azonban, hogy a régiségkutatásnak egyelőre még beláthatatlan kihatású új területe adódott e ténynyel.

A művészi formáknak és megnyilatkozásoknak végtelen sora megszámlálhatatlan változatokban tárul a bámuló szem elé. Nemrég még hirdették, hogy a muzulmán művészet nem egyéb, mint megesontosodott formáknak elfásult, szinte grammatikális ismétlése. Egy pillantás csak egyetlenegy termébe a kiállításnak nemcsak az ítélet helytelenségéről győző meg: hanem inkább élénk bizonyoságot tesz arról, hogy a keleti művészek mindegyike önálló egyéniség, a ki a Szunna által korlátozva, vagy attól menten, de mindig újat ad; művészi alapja nem kánon, és nem mustrakönyv mint a nyugaton, — végtelen mélységekből merít, a melyet arabs szóval ismerünk: a fantáziából.

A muhammedán művészi alkotás mégis három alkotórészből áll: az ornamentumból, az írásjelekből és az emberi-állati ábrázolásokból. A muzulmán díszítéseket legfőbb képviselőjükről, helyesen vagy helytelenül, a muhammedán népkör legművészielenebb népéről, az arabokról nevezték el arabeszknek. Mindenki érzi, hogy mi az arabeszk, s meghatározása mégis — épen egyéni volta miatt — igen nehéz. Növényi eredete tagadhatatlan; indákból és levelekből szövődik össze.

De levelei sajátságosan kihasasodnak, vagy magyar szóval: csákósakká lesznek; oly jelleg ez, a mely sehol másutt nem lép fel, csak az izlám műalkotás terén és így első, legkarakterisztikusabb ismertető jelét adja. Teljesen természetellenes alkotás. Ugyancsak ilyen aztán e leveleknek indákkal való kapcsolása: az indák nem egymásból indulnak ki, és nem úgy, mint a klasszikus művészetben, egymás mellé kötve futnak el; a levelek végéből indul ki az inda és kapcsolódik más levélhez. A harmadik stádium a levelek és indák által alkotott mintának egyenletes eloszlása az alap felett, úgy, hogy csakhamar minta és alap két egyenlőrangú motívummá válik egymás mellett; akárhányszor nem lehet megkülönböztetni, melyik a mustra és mi van alappal gondolva. Végso következménye ennek, hogy u. n. örök mustrák jönnek létre: az arabeszk mintát bárhol levághatom, nem fogom a befejezettség hiányát érezni, a mint ezt bármely klasszikus művészi terméknél élenként érzem.

Az izlám művészet másik kifejezési formája az írás, a mely semmiféle más művészi körben ennyire fontos és dekoratív szerepet nem ért el, mint itt, a hol nem csupán tartalmilag, hanem — némely korszakban kizárólagosan — külső formailag is kifejezésre juttatja a művészi szépséget.

A muzulmán műalkotásnak harmadik megnyilatkozása az emberi és állati alakok ábrázolásában rejlik, a melyeknek két fajtája jutott szerephez: ez alapoknak naturalisztikus ábrázolása történeti, vagy — keletázsiai befolyás alatt — geneszerű képekben; másrészt pedig az átöröklött vallásos fogalmakkal szoros kapcsolatban mindennemű mesés állatok, heraldikus beállított állatok és állatviadalkok stilizált ábrázolása. Ez a hármass formái kincs szolgáltatja a muhammedán művészetnek kiválólag dekoratív voltát, a melylyel építészet és stukkaturát, éremmunkát és fegyvert, keramikát, elefántesont- és fataragást, miniatúrát és szövést egyaránt szaturál mindenütt.

A Kelet mind e művészi termékei közül mégis a legismertebbek a Nyugaton a szőnyegek, azok a puha, bársonyos, vagy ragyogva

A VILÁG LEGÉRTÉKESEBB PERSA SZŐNYEGÉNEK EGY RÉSZE. (Királyunk tulajdonában.)

esillogó mesterművek, a melyek az izlámnak nomád életéből maradt szent hagyományát képviselik. A hívó muzulmán szőnyegen éli le élete java részét: szőnyeget terít le, a mikor imádkozik, szőnyegen ül fájának esőndes fatalizmusával naphosszat, szőnyeg az ágya, szőnyegen étkezik, szőnyegen fogadja vendégét és turbánba csavart holtestét szőnyegen viszik a temetőbe. A ruházatot kivéve, nincs a nyugati embernek egy oly kulturproduktuma sem, a mely ennyire hozzá volna véve az egyéniségéhez. Így csak természetes, hogy a müncheni kiállítás oroszánrészt ezek a szövésbe foglalt mesék teszik ki. Képünk a kiállításnak egyik szőnyegtermét mutatja; a szemlélőhöz legközelebb eső szőnyeg, részlete egy nagy ú. n. mecset szőnyegnek a XVIII. századból. Készítőhelye Usak. Ugyanonnan a kiállítás vezetője egy szőnyegszövő családot telepített át a kiállítás tartamára; egyik képünk ezt a

családot ábrázolja, az anya és három leánya a tervező közvetlen utasításai szerint szövi egygyé a milliányi apró fonalat. Ott van a kiállításon a világ legszebb és talán legértékesebb szőnyege is, mindazok közül, a melyeket eddig ismerünk; szerenés tulajdonosa Ő Felsége, a király. A Szafawida-dinasztia idejéből, a XVI. századból való ú. n. vadászszőnyeg ez hét méter hosszú, 3-20 méter széles; egészben selyemfonalból készült, egyes mezői arany és ezüst fonállal díszesek; valószínűleg csodás remekműve a hosszú évekig tartó szorgos munkának. Középső mezejét gazdag tagozású vadászati jelenet foglalja el, a mely buja, virágos alapon mindenféle díszesen öltözött, élénk mozgalmal vadászokat ábrázol, a kik oroszánokat, sakálokat, vadászokat, szarvasokat meg nyulakat üldöznek. A szőnyeg bordúréin perzsa géniuszokat látunk virágzó indás alap fölött, a szögletmezőket a középső kartust mesés állatok viadala tölti be: olyan motívum, a melynek kínai eredete rögtön felülrik.

A muhammedán művészi iparnak a szövésen kívül egyik legelőkelőbb ága az érc megmunkálása. A korai XII. századból való zománcos réztálat mutat be egyik képünk, a melynek orientális felírása megmondja, hogy a tál valamikor a kissé komplikált nevű *Rukn ed daula Dawud ibn Sökman ibn Ortok*, Amida és Hisn Keifa egyik ortokida szelesuk emirjének tulajdona volt. A tál technikai sajátosságain kívül, ábrázolásaiban találunk egyes érdekes vonatkozásokat. A középső medalljon Nagy Sándort ábrázolja, a középkori Nagy Sándor regényeknek abban a kedvelt jelenetében, a mikor a fejedelem a kocsija elé fogott két állatnak (tigris, griff stb.) orra előtt hosszú botokon húsdarabokat lebegtet, s az állatok mindjobban neki buzdúlva és mind magasabbra ugrálva, végül ég felé ragadják a nagy fejedelmet, a ki ezzel az apoteózissal az égiek társaságába kerül. A tálon ezenkívül még más két ábrázolás is érdekel: a középső körtől balra tánczosnót látunk, közel rokonát annak, a mely a Nyitra-Ivánkán lelt, ma a Nemzeti Múzeumban levő Konstantinus Monomachos-féle bizánczi koronán lelti könnyed lépéseit; a Nagy Sándor fejtől jobbra pedig tornászok csoportja tűnik fel a zománcok közül, a melyek egyetlen közeli analógiáját adják a Lehel kürtjén lévő egyik csoportozatnak, és így annak datálásánál fontos szerepet vannak hivatva betölteni. — Az érc megmunkálásának természetesen egyik legfontosabb szerepét a fegyverkészítésben találjuk. Ki nem hallott damaszkszi pengékről, azokról a finom szalagszerű kardokról, a melyeket derék körül csavarva össze lehet bogozni, a nélkül, hogy eltörnének? A damaszkszi munkások évszázadok óta híresek az ércmunkáikról; egyik képünk két a kiállítási műhelyben dolgozó damaszkszi czizelláló mestert mutat be, a kik

MEZOPOTÁMIAI ZOMÁNCOS TÁL A XII. SZÁZADBÓL.

A MÜNCHENI MUHAMMEDÁN KIÁLLÍTÁSRÓL.

FŐZNI VALÓ KUKORICZA A LEHEL-TÉRI PIACON.

százados hagyományok szerint kalapálnak hajszálvékonyságú ezüstonalakat filigrános mintákká a legkeményebb anyagokba is. Mégis a fegyverkészítés az, a mely hírét szerezte a keleti ércmunkának. Európa száz éveken keresztül érezte az általuk készített fegyverek súlyát, élet; s nem volt ideje művészi formákat megbámulni. A müncheni kiállítás belőlük is hatalmas csoportot állított össze, kiválógtván mindazt az európai gyűjteményekből, a mi nemcsak történelmi jelentőségénél fogva, hanem művészi értékével is hat, a mi nemcsak vére, hanem művészettel is beírta nevét az emberi haladás könyvébe.

Dr. Supka Géza.

HELENA ÚTJA.

REGÉNY. (Folytatás.)

Irtta Anthony Hope. — Angolból fordította Weidás Margit.

XI. Fegyverszünet.

Lynborough lord lement a terasse végére; lady Norah félig elrejtve állt a bozótban.

— És ezzel esetleg befejeződik az ügy? — kérdezte. — Egyszerre le kellene mondanom minden jogomról, és feladni az utat?

SZENÉTDOMB A ZÖLSÉG-ÁRUSOK KÖZT A GARAY-TÉREN.

A TIFUSZ MELEGÁGYAI BUDAPESTEN.

— Csak azt gondoltam, hogy ezt szívesen fogja hallani, — mondta Norah.

— Igazán azt hiszem, hogy ezt szívesen hallom, ámbar nem tudom, mint vélekednék Roger, ha megtudná. Ön félre érti a jellememet, Lady Norah. E darab hőse nem én vagyok. Többen vannak, a kik közül tetszése szerint választhat egyet e diszes helyre. Én a gonosz vagyok, s ezért elkészülhet arra, hogy a hieit pokoli örömmel fogadom.

— Igen, mert nem látta, de én láttam.

— Lehet, — hagyta rá. — Hogy történt a dolog?

— Mondtam neki valamit, valami retteneteset.

— Nos, hát akkor miért engem...? — Lynborough kezei ékesszólóan magyaráztak.

— Hiszen az igazi oka természetesen maga volt. Ő azt hiszi, hogy maga fordított el minket tőle; azt mondja, aljas dolog a barátait felbiztatni ellene.

— Igazán? — kérdezte Lynborough tünődő mosollyal.

Norah halványan mosolygott. — Azt mondta, hogy nem haragszik ránk, csak búsul miattunk, mert érti...

— Mit?

— Úgy értem, azt mondta, hogy... hogy elképzei... — Norah mosolya megerősödött. — Nem hiszem, hogy szeretné, hogy megismétel-

A FONNYADT KAPROT AZ UTCZA PORÁBAN ÖNTÖZIK; ÚGY KERÜL AZ UBORKÁRA.

jem, mondta Norah. — És ő természetesen azt sem tudja, hogy itt vagyok, ezt soha sem szabad elárulnia.

— Ez természetesen csak az én hibám. De kíváncsi vagyok rá, hogy mit mondott neki?

— Azt mondtam, hogy, ha igaza van, indítson pert, ha pedig nincs igaza, ne tegye magát nevetségessé, minket meg kiméljen meg a kelemetlenségektől.

— Az egész társaság helyeselte?

— Csak a saját véleményemet mondtam ki, de azt hiszem, mind egyetértettek velem, de ő felvette, hiszen tudja, hogyan.

Beszéd közben Lady Norah észrevétlenül előbbre jött. Most Lynborough mellett állt.

— Mit gondol, én hogyan fogadom az egészet? Bátorságom nem kelti fel a csodálatát?

— Mit hogyan fogad?

— Ugyanezt a barátaimtól. Azt mondják, ha igazam van, pereljek, de semmi esetre se zaklassak egy hölgyet. És mind a ketten felmondtak.

— Mr. Stabb és mr. Wilbraham? Elmennek?

— Úgy látszik. Vigye vissza a híreket. Azt hiszem, fel fogják száritani a marchesa könyveit.

Norah mosolyogva nézett rá. — Nos, ezt úgyesen csinálta, ugy-e? — mondta. — Nem hittem volna, hogy ilyen hamar sikerüljön!

Norah hangja őszinte és leplezetlen bámulatot árult el.

— Nincs igaza, hogy a jelen körülmények között könnyezik. Én nem sírok, Lady Norah.

— Azt hiszem, megúnta már az egészet, ugy-e?

— Kissé bosszant, hogy, legalább e pillanatban fel kell adnom egy kedves elvemet, hogy alkalmat kell adnom ellenségeimnek a gúnylódásra. De meg kell hajolnom barátaim akaratára előtt. Nem vesztethetem el őket ilyen kegyes körülmények között. Nem, engednem kell, Lady Norah.

— Hát lemond az útról? — kiáltott fel Lady Norah, s hirtelenében igazán nem tudta, hogy örül-e, vagy sem e hírek.

— Szó sincs róla! Biróság elé viszem az ügyet.

Nyílt rémület tükröződött Norah felkiáltásában. — Oh, mit szól majd hozzá mr. Stillford?

Lynborough nevetett. Norah észrevette a baklövést, de nem próbálta jóvá tenni.

Más taktikához folyamodott. — Minden rendbe jönne, ha megismerkednének. Ő a legcsodálatosabb asszony e földön. És maga...

— Nos, és én? — kérdezte álnok komolysággal.

— Ezt kérdezze miss Gilletstől! — vágta ki magát Norah nevetve.

Lynborough egy pillanatra elmosolyodott, s megkerülve a teraszt visszatért Norah-hoz.

GYÜMÖLCS-RENDEZÉS A DUNAPART LÉPCSŐJÉN.

EGY CSUFOR UBORKALÉ; A MIT MEG NEM ISZIK A VEVŐ, AZT VISSZAÖNTIK A HORDÓBA.

— Mondja meg neki, hogy találkozott velem...

— Ezt nem bírom!

— De kell, vagy vége az egésznek, s én kénytelen leszek pert indítani, pfuj! Mondja meg, hogy találkozott velem, s hogy hajlandó vagyok engedni...

— Lynborough lord! Hogy mondhatnám ezt?

— Hogy hajlandó vagyok engedni, s fegyverszünetet ajánlok. Igérem, hogy mátol számítva egy héttig nem lépek a parti útra, s még e héten előterjesztem ajánlatomat a marchesának.

Norah remélni kezdett. — Jó. Nem tudom ugyan, hogy mit fog szólni hozzá, de el fogom mondani az egészet. Köszönöm. És ugy-e, enyhe feltételeket fog szabni?

— Erről még nem gondolkozhattam. Holnap reggelre választ várok, hogy elfogadja-e a fegyverszünetet. — Hirtelen a ház felé fordult, s felkiáltott a felette levő ablakba: — Roger!

Az ablak nyitva volt. Wilbraham Roger kidugta a fejét.

— Jöjjön csak, — mondta Lynborough. — Valaki látni akarja.

— Ezt nem mondtam, Lynborough lord. — Engedje meg, hogy hazakisérje. Vigasztalásra van szüksége.

— Nagyon kedves ember. Ugy-e nem fog elmenni?

— Szeretném, ha rábírná, hogy várja meg

VÁLOGATÁS A KOVÁSOS UBORKÁBAN.

A TIFUSZ MELEGÁGYAI BUDAPESTEN.

a fegyverszünetet. Ahhoz büszke vagyok, hogy magam kérjem erre. De nagyon keveset tartanék magáról, ha nem tudná itt tartani.

Roger megjelent. Norahnak kíséretre van szüksége hazáig; közbejött akadályok miatt ő maga kénytelen lemondani az élvezetről; de Roger biztosan örömmel elfoglalja a helyét. Rogert ugyan meglepte az egész, de azért örült a feladatának.

Lynborough kikísérte őket, azután visszatért a könyvtárba, leült az íróasztal elé, s papírt vett elő. Pár perczig tétlenül ült. Egyszerre belépett Stabb, könyvekkel a hóna alatt.

— Azt hiszem, itt is van egy és más a vacsakomból, — mondta, kerülve Lynborough pillantását. — Épen csomagolok.

— Csak tedd le azt is. Itt maradsz, Cromlech, fegyverszünet van.

Stabb letette a könyveit, s kinyújtott kézzel ment Lynborough felé. Ez hátra hajolt, s összekulcsolta kezét a feje fölött.

— Várj csak, — mondta. — Addigra talán csak rendbe jövünk, Cromlech. A közbeeső időben nem fogom az utat használni.

— De rosszul éreztem magamat, Ambrose!

— Igen, én is azt hiszem, hogy téged nem jó kitenni a szépség hatásának. — Jókedvű gúnynyal nézett a bártjára. — Térj vissza békével a sirjaidhoz.

A NAGYSZALÓRI ÁLLOMÁS.

Másnap reggel értesítést kapott Nab Grangeból. Így szólt:

„San Servolo marchesa üdvözlí Lynborough lordot. A marchesa szívesen fontolóra veszi Lynborough lord ajánlatát, s nincs kifogása az ellen, hogy a közbeeső időben a birtokán át vezető utat használja.

— Nem, nem! — mondta Lynborough, s egy ívet vett elő.

„Lynborough lord üdvözlí San Servolo marchesa ő ezcellenciáját. Lynborough lord igyekszik fog ajánlatát minél előbb a marchesa tudtára adni. A marchesa nagyon lekötelezte az út használatára vonatkozó ajánlatával, de nem élhet vele, míg joga nincs hozzá. Ezért a jövő héten nem fog a parti úton végigmenni.”

— És most hadd készítsem elő az indítványom útját! — gondolta.

Mert az indítvány, mely oly fontos lett a marchesa és Lynborough ügyében, olyan természetű lesz, hogy egy komoly kérdés származott belőle: hogyan lehetne legjobban előkészíteni az útját?

Természetes módja az lett volna, hogy munkába lépteti a kőműveit. Nab Grange lakói közül nem egy szívesen segített volna, s így megtudja a marchesa mozdulatait, keresztelheti az útját, megismerkedhetnek, megkedvelhetik magát, szívélyes szomszédok, sőt intim barátokká lehetnek. Ez előkészítheti az utat, s rábírhajja a marchesát az ajánlat elfogadására, hogy a tréfát, igazában alig volt ennél több, oly szellemen fogja fel, mint ő, s így megtörje ellenállását.

Ez észszerű taktika volna, racionális és egyenes útja a sikernek. De hiven önmagához, Lynborough nem szerette, s nem bízott benne. Ő egy más utat látott, több kockázattal, melynek eredménye kétségesebb, több önbizalmat követelt tőle, s talán még jobban számított a marchesa azon tulajdonságaira, melyekkel fantáziája felruházta. De viszont ez az alternatíva gazdagabb volt meglepetésekben, fényugarakban, és ő azt tartotta, lovagiasabb és romantikusabb volt. Sokkal középkoribb, sokkal festőibb, sokkal jobban összevágott magával az ajánlattal. Mert az ajánlat maga olyan volt, Lynborough legalább ezzel hízelt magának, hogy bátran származhatott volna egy hatalmas, de lovagias középkori főúrtól, s szólhatott volna egy szép hercegnőnek, a ki valami hűbér birtokért harcol, de nem a hatalmával, hanem a szépségével.

— Tetszik, hát megteszem! — mondta. — Nem fogunk találkozni. Az első, a mit rólam hallani fog, az ajánlat lesz; huszonnegyedikén fogunk először találkozni, vagy soha sem! Mához egy hétre, huszonnegyedikén!

Már pedig azt mindenki tudja, (vagy megnézheti a naptárban) hogy június huszonne-

gyediké Keresztelő szent János ünnepe, szent Iván napjának is nevezik.

Így hát Lynborough eltűnt Grange lakóinak szeme elől. Nem hagyta el saját területét; sőt még itt is kerülte a nyilvános utat; s lemondott kedves tengeri fürdőjéről. Sőt mi több, Wilbraham Rogernek, a ki a fegyverszünet alatt gyakran átsétált tenniszezni, vagy golfra, szigorúan meghagyta, hogy egy szót se szóljon róla; ugyanezt az utasítást kapta Stabb is, arra az esetre, ha a sirokhöz tett kirándulásain találkoznék a marchesa társaságának valamelyik tagjával. Lynborough lehetőleg megsemmisítette magát.

Merész kézzel kockáztatta meg a veszélyes játszmát. Feltette, hogy a marchesa érdeklődik iránta, annyira érdeklődik, hogy a távollét s a titokzatosság (ha ezen attrakció zamatját megéri) jobban fentartják és növelik érdeklődését, mint jelenléte és a barátságá tenné. De hátha egész héten nem is gondol rá! Ez lehetetlen, az előzményeket, s az ügyet befejező ajánlatát tekintve. S ha mégis így lenne, nos, úgy is jó! — Az esetben nincs fantáziája, és semmi hajlama a festői iránt, — mondta.

Öt napig a marchesa egy jellel sem árulta el érzelmeit éber megfigyelői előtt. Hagyta, hogy Wenman ezredes kétségbeesve távozzék,

Ó-TÁTRAFÜRED.

A TÁTRAI VILLAMOS VASUT. — Jelfy Gyula felvétele.

minden siker és minden vigasz nélkül, egyedül fegyvertársa, Irous kapitány kíséretében: az sem volt vig, mert semmire sem ment miss Dufaurel, a kinek figyelmét fontosabb dolgok kötötték le. Lynborough lordot soh'sem említette miss Gilletson, de még Norah előtt sem. Úgy látszott, hogy visszanyerte nyugalmát; haragja mindenestre elpárolgott; nagyon kedvesen bánt a hölgyekkel, barátságosan Wilbraham Rogerral, ha átlátogatott. De Lynborough lordról nem kérdezősködött; s ha ablakából vetett is egy-egy pillantást a scarsmoori kastély felé, ezt soha, senki, még éber komornája sem látta.

Pedig Amor Grangeban volt és serényen működött. Félremagyarázhatatlan jelek mutatták, hogy Violet nem volt oly közönyös a csinos Stillford, mint a szerencsétlen Irous iránt; és Roger, a ki a távollól alázatosan bámulta a marchesát, mint egy elérhetetlen királynőt, lelkét a Mountlieffy Norah elérhetőbb barátságához fűzte, s szemét kevésbé félelmes szépségén pihentette. Norah szokása szerint erősen fiirtelt, de a maga finom stílusában. Habár a dolog végére még nem igen gondolt, jól mulatott; s egyáltalában nem volt érzékeny Roger előnye iránt. Csakhogy Helena és Lynborough lord nagyon lefoglalta. Míg ezt a rejtvényt meg nem fejtik, nem birt a saját ügyével foglalkozni.

Huszonnegyedikén este, ebéd után, a kertben sétált a marchesával. Helena nagyon szótlan volt; de hallgatása sokat fejezett ki Norahnak. Szemben, felettük a dombtetőn állt a scarsmoori kastély. Röger náluk ebédelt, de már hazatért.

Hirtelen és merészen Norah megszólalt: — Látod azt a három kivilágított ablakot a ház baloldali sarkában? Az a könyvtára, Helena. Ott ül esténként. Oh, vajjon mit csinál egész héten?

— Mi közünk hozzá? — kérdezte hidegen a marchesa.

— Mit gondolsz, mit fog ajánlani?

— Mr. Stillford azt hiszi, hogy valami bért fog ajánlani a jogért, és hogy, ha így lesz, jó lesz elfogadni.

— Milyen ostoba befejezés volna ez!

— Stillford azt tartja, hogy rám nézve előnyös volna.

— Nem hiszem, hogy pénzzel akarna kifizetni. Valami, — egy pillanatra gondolkodott — szebb befejezést fog kieszelni.

— De nagy gyerek vagy! Mi köze a szépségnek ehhez, egy jogi kérdéshez?

— De köze van hozzád, Helena. Csak nem hiszed, hogy egyedül arra a nyomorult útra gondol?

A marchesa elpirult.

— Alig hiszem, hogy látott volna, — ellenkezett.

1. A löverseny közönsége. 2. A galamblövő versenyen. 3. Gróf Zichy Kázmér, a galamblövő verseny nyertese. 4. Kilátás a Palota-szállóra.

TÁTRALOMNICZI KÉPEK. — Jelfy Gyula felvétele.

— Akkor iparkodjál szép lenni, ha megteszi, mert biztosra veszem, hogy álmodik te rólad.

— Miért mondd mindezt?

Norah nevetett. — Mert ő nem az az ember, a ki ne venné észre a csinos nőket, s engem oly kevés figyelemre méltatott. Azért gondolkodom így, Helena.

A marchesa nem tett megjegyzést e megalakításra. De most, végre és kétségtelenül, felnézett Scarsmoor ablakaira.

— Azt hiszem, valami üzletszerű kiegyezésre jutunk, s azután mindennek vége lesz, — mondta.

Mindenké vége? Nem lesz több gond és elenségeskedés, versengés és küzdelem, izgalom és tréfa? A párbajt befejezik; a küzdők és segédek elszélednek a gömbölyű föld szétágazó utain. Mindennek vége lesz!

— Akkor legalább lesz időnk másra is gondolni! — tette hozzá a marchesa.

Norah diszkrétan mosolygott. Nem volt-e ez olyan vallomásfele?

A scarsmoori könyvtárban Lynborough az indítványát írta, melyet másnap köveivel akart elküldeni.

(Folytatása következik.)

A KAPUCZINUSOK SZIGORÍTOTT SZABÁLYAI.

⊙ Az egyház szentjei között nincs egy sem, a ki kedvesebb, ártatlanabb, szeretetreméltóbb, mint Assisi Ferencz. Mikor elhagyja az atyai házzal együtt a jólétet, s rongyokba öltözik, nem a gazdagság megvetése, nem a gazdagok elleni gyűlölet vezeti léptét, mint előtte az erősen szociálista érzésű patarénusokat — hiszen ő nem is ismerte a gyűlöletet. Az ő szemében szépséges istenasszony volt a szegénység, a ki előtt térdreborítva hymnusokat kell zengeni, azért mert szép, s azért, mert

krisztusi. Az ő exaltált lelke gyönyörűséget talál a szegénységben, magáért a szegénységért. Főbb patronusai is a legelőkelőbb családokból kerülnek ki, Colonna János kardinális, a leggazdagabb római, az Orsini házból származó Rubeus Mátyás, III. Miklós pápának atyja, vagy a Frangepanik sarja, Jakoba főrangú hölgy. Tanítványainak nagy része is a jobbmodiúak családjából való, a kik a selymet vetik le, hogy felölthessék a szőrcsuhát, előkelő ifjak veszik körül már a Portiunkula kolostorban, s azok szállják meg a «Maria in Aracoeli» zárdát is, a római Capitolium hegyén, a hol Octavian palotája állott valamikor.

A szegénységért való lelkesedés vezette a rend tagjait később is, több alkalommal, mikor enyhíteni akartak egyesek a rendszabályok szigorát. Magok a rend tagjai szegültek ellene az enyhítésnek. Ez a szellem hatotta át Matteo di Bassi-t is, a ki még szigorította a szabályokat, s megalapította a kapuczinusok rendjét, eltiltotta híveinek a kalap és a fehérruha viselését, megparancsolta hogy ruhát sohase változtassanak, télen nyáron egy abban a szőrcsuhában járjanak, ne is fürödjenek, ne is mosakodjanak. Az ő szelleme már nem a Szt. Benedeknek a szelleme, a ki a görög életfelfogás derűs eg n pihenteti a szemeit, s új tanítókat ad az emberiségnek, hogy az elfelejtett tanításokat felélessze. De ez a szellem nem is a mi korunknak szelleme, mely piszoknak nézi a piszkot, s piszoknak bármily legyen is az indító oka, ha sohase fürdik valaki.

De hát az élet igen nagy mester, nagyobb, a legszeretreméltóbb szent férfúnál is. Segít magán minden körülmények között. És mikor felismerte, hogy a tisztatlanság a betegségek melegágya, s a soha nem váltott szőrcsuhában nemcsak a féreg terem meg, de a ragály bacillus is elszaporodik (a feketehalál idején 14,000 ferenczrendi pusztult el) akkor nem szükség külön határozatokkal enyhíteni a szigort, az élet maga szétéri a korlátokat.

És íme a jelenlegi generális, a kapuczinusok Rómában székelő főnöke úgy hiszi, hogy egy pil-

lanatig, ő erősebb tud lenni az életnél is. Kiadja a rendeletet, hogy a már feledésbe ment régi szigort életbe kell léptetni megint. Előre látható a hatás. Nehány ezer fehéreművel kevesebb fog készülni a világon; a kapuczinusok száma meg fog fogyni, s az ujon belépő rendtagok értékes volta lejjebb fog szállani. A miből aligha lesz haszna a rendnek és az egyháznak. Aztán pedig, az évek egy sorozata multával vissza fog térni régi medrébe minden.

De talán azalatt is lehetne a dolgon segíteni, legalább van példa reá, — még pedig ép Budapesten — hogy a külső beavatkozás sikerrel járhat. Néhai Kovács József, a hírneves orvos tanár nevéhez van fűzve a dolog. Ő apácákat alkalmazott a klinikáján, mert azok nagyobb odaadással gondozták a betegeket, mint a pénzen fogadott ápoló. Az apácák külföldről jöttek, igen szigorú rendnek voltak a tagjai, s meg volt tiltva nekik, hogy fürödjenek és fogkefélt használjanak. E miatt nehezen tűrték őket a betegek. Mert gondosak, figyelmesek voltak ugyan, de nem volt kellemes az illatuk. Kovács József ráírt a rend főnöknőjére, s kijelentette, hogy vagy visszaküldi az apácákat, vagy pedig engedjék meg a fürdést, s a fogkefe használatát. Az engedelem nem késett.

Valószínű, hogy a kapuczinusok római generálisát is megtalálná a posta, ha levelet írna neki valaki. Csak az illetékes férfi írja meg azt a levelet.

A HÉTRŐL.

A vakáció. Régi igazság, hogy azok az emberek sietnek legjobban, a kiknek legkevésbé sürgős a dolguk (a hordárok például nem száguldoznak automobilon) és a pihenésből is azoknak jut legbusásabban, a kiknek legkevésbé kell görnyedniük a munka terhe alatt. A vakáció, melylyel a legtöbb embernek be kell érnie: a vasárnapi munkaszünet. De vannak bizonyos fog-

BIRKANYÁJ A HORTOBÁGY PARTJÁN.

lalkozási ágak, a melyekben ez a megállás sincsen. Most azonban azokról az emberekről szólnunk, a kiknek igenis kijut a vakáció édességéből és nem jut olyan mértékben, hogy az édes izét elveszíthetné. Ezeknek az embereknek a kontingense állandóan szaporodik. A vakáció intézménye legjobban Angliában van kifejlődve, a hol az ipari munkásoknak is külön pénztáruk van, a mely a hetenkint befizetett illetményekből háromhetes vakációs utazásokat rendez sok tizezernyi munkás számára. A munkások négy csoportban vakációznak, a mint az egyik csoport visszatért a tanulmányúttal fűszerezett pihenőből, indul a másik. Minálunk a vakáció még egyelőre inkább csak azoknak jár ki, a kik, a használatos és meg lehetőségesen liberális meghatározással élve, szellemi munkával foglalkoznak. A pihenés roppant fontossága és szükségessége épen a munka és a termelés érdekében, már elismert dolog, de a pihenés kódexét még nem írták meg. A törvényeit még nem állapította meg a tudomány. Mert, hogy a télen valóban pihenés-e a szónak abban az értelmében, a mely fölfrissülést és meggyarapodott munkakészséget jelent: ez kétséges. Van egy teória, a mely a télen valóban a fáradt energiák fölrendítésére hasznosabbnak vallja egy a megszokottnál más fajtájú tevékenység művelését és van egy másik, a melyik azt állítja, hogy minden energiának egy lévén a forrása, a fáradtságot fáradozással gyógyítani nem lehet. A ki tehát a feje munkájában fáradt el, az a lábával se dolgozzon, ha magát kipihenni akarja. Ez a kérdés tehát, hogy miképpen pihenünk eredményesebben a vakációban, ha sokat alszunk-e vagy ha sok hegyet megmászunk, még eldöntetlen. A minek meg van az a haszna különben, hogy mindenki a maga hajlandósága és gusztusa szerint felelhet meg rája. Mert végre is, hát mikor tegye az ember azt, a mi legjobban esik neki, ha nem a vakációjában!?

A pisai ferde torony, mikor ezeket a sorokat írjuk, áll még ugyan, de mire ez írott betűből nyomtatott betű lesz, talán már a velencei régi campanile sorsára jutott. Elunta a ferdeséget és mert azt a bravúrt, hogy kiegyenesedjék, megcsinálni nem tudja, végképen lefeküdni készül. Végre is, elég volt kétszázharmincz esztendeig olyat produkálnia, a mit rajta kívül a világnak egyetlen más tornya se tudott még huszonnégy óra hosszat se művelni. De mindenesetre nagy kár érte, mert unikum volt a szó legszigoribb értelmében. Nincsen mása és nem is lehet, mert a mi alkotta, nem szándékosság volt, hanem véletlenség, a mely ime kétszáz esztendőnél to-

CSIKÓS ÉS GULYÁS-BOJTÁR TALÁLKOZÁSA A HORTOBÁGY PARTJÁN.

HORTOBÁGYI KÉPEK.

értéke dolgában mind messze és magasan fölülmúlja. Mindazok szemében, a kik a ferde torony mentek el megnézni, ez a torony némileg szimboluma lett a sajátos és különös diadalának a nagyszerű és értékes fölött, mert érzniük kellett, hogy másért kellett volna elsősorban odamenniük, mint a miért valóban mentek. És ez, ha jól vesszük, még egy okkal több, hogy sajnáljuk a ferde torony pusztulását. Mert kérdés, lesz-e az értékesebb és nagyszerűbb többi látnivalónak anynyi nézője ezentúl, a mennyit idáig a kevésbbé nagyszerű, de különösebb és híresebbé vált látnivaló vonzott a városnak kívül eső zöld pázsitos pisai templom-terre.

A *bizalom*. A repülőversenyeket újabban mintha valamennyit csak a — mi vigasztalásunkra rendeznék. Mert akárhol csinálják, akárhol csinálgatják, minden ilyen a «levégőbe épített» vállalkozás defecitvel és mert a kudarc mindenütt haragossá teszi az embereket, pörök egész tömegével végződik. A defecit dolgában a budapesti verseny egyelőre még tartja a *magassági rekordot*, de, mint a jelek mutatják, könnyen megeshetik, hogy ez az elsőségünk is hamarosan elvész. A rengeteg apparátussal és rengeteg reklámmal rendezett *rheimsi verseny* se tudta már az érdeklődő közönség akkora tömegét megmozdítani, hogy hatalmas defecitvel ne végződjék. Mi ennek a nagy és a repülőverseny, mint vállalkozás számára tragikus fordulata az oka? Egyszerűen az, hogy a repülés kérdését illetőleg a közfelfogásban is nagy fordulat történt. Mert míg ezelőtt, az első kísérletek korszakában csak a hozzátértők kisebb csoportja bizott a repülés problémájának sikeres megoldásában, a tömeg pedig hitetlen volt: a mint az első gépek diadalmasan szeltek a szélesenedő levegőt, a nézetek egyszerre kieserlődték. Ma már csak a hozzáértők aggodalmaskodnak azon: vajjon nem nagyon is határolt-e az aviatika fejlődésének lehetősége tisztán az idáig megismert igazságok, és törvények erejével: — ellenben a laikus közönség bizalma határtalan lett és miután a nagy csuda már megtörtént, a mi még hátra van és megoldásra vár, egyszerűen gyerekjátéknak tekinti. A laikus millióknak szent meggyőződése, hogy a repülőgépek rendes közlekedési eszközzé való fejlődése és használatba vétele már csak egy igen rövid idő kérdése és e naiv, de érthető optimizmus már csaknem oly kevésbé hajlandó látványosságnak tekinteni — és megfizetni — a repülőgépet, mint akár a villamoskocsit. Oktalanságnak tartja a belépődíj fizetését abban a szent meggyőződésben, hogy egy-két esztendő

múlva ennyiért vagy talán még kevesebbért már — utazni is fog repülőgépen. Nem valószínű, hogy ez a szép reménység beteljesüljön, de bizonyos, hogy a repülőversenyt, mint üzleti vállalkozást ez a túlságos *bizalom* ölte meg, a mi egészen speciális eset az üzleti vállalkozások történetében.

r. l. Ez a gyászkeretbe tett két betű sok mindennek a parte-czudulaja. Jelenti legfőképpen egy egész irodalmi műfaj végleges elhunytát. Egy műfajét, a melynek egykoron több volt a művelője, mint a tavaszi költészetnek és a mely még jó néhány esztendővel ezelőtt is körülbelül annyi helyet foglalt el az újságok hasábjain nyáron, mint télen a politika. Ez a dúsan virágzó, de most már végképen kihervadt műfaj a *fürdő-levél* volt. A fürdő-levelet, a mely középhelyet foglalt el a költői episztola és a — prospektus között, mindig *r. l.* írta, a mi nem nevet jelentett, hanem azt, hogy *rendes levelező*. De rendszeren ez se volt igaz. Mert ezeknek az *r. l.*-eknek túlnyomó nagy része soha se irt újságba mást, mint fürdő-levelet. Mert ez volt az a műfaj, a mit leghamarább, legkisebb kritikával kinomatnak a lapok; ha idegen fürdőről írták, azért, mert *messziről* jött, ha itthon termett, azért, hogy pártolják a hazai fürdőt. Mindkét esetben pedig azért is, mert megnyertek vele egy csomó embert, nem is szólva magáról a boldoggá avatott derék *r. l.*-ről. Mert nyaralni és fürdőbe menni még nem is olyan túlságos régen kiváltságos úri, sőt nagyúri fényűzés volt, a mit illet legalább is annyival honorálni, a mennyivel ma is méltányolják azokat, a kik egy elite-bálon megjelennek, hogy t. i.: kinyomatják a nevüket. Ennek az átérzése támogatta be az *r. l.*-eket az újságok huszonnégy óras halhatatlanságába. Ennek a kedves kornak már vége van. Az elfoglaltabb, szorgosabb és érdeklődési körében mérhetetlenül kiszélesült szemhatárúvá vált világ már nem tekint közérdekű hírnek azt, hogy ki hol nyaral, mert mindenki nyaral valahol. A legkevesebb — otthon. És nincs többé, a kinek *r. l.*-valami újat mondhatna, akár az ozondus levegőről, akár a bársonyos, hűs hullámokról. A modern fürdő-levél — az ansix-kártya. És ezt nem is kell kinyomatni, mert a nagyobb része már úgysí nyomtatva van.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Szalai Barkóczy Krisztina. Ez a nőalak eddigé nem szerepelt a történelemben, legfeljebb a családi hagyományokban, meg a genealogusok jegyzékében. Mint történetünk érdekes szereplőjét és a legvonzóbb és legrokonszenvesebb magyar nő-

A GULYA-KÚTNÁL.

alakok egyikét *Takáts Sándor*, régi művelődésünk kiváló kutatója fedezte fel s most élet- és jellemképét kiadta egy hatalmas kötetben. Barkóczy Krisztina Rákóczi hadvezérének, Károlyi Sándornak volt a felesége. Szinte kivételes alak korának női között, energia, okosság, melegsivűség és józanság, a magyar faj szeretete, mértéktartó konservatívizmus jellemezték, memkülönb a környülethez, a szegénység sorsát szívén viselő jótékony. Nehéz feladatot rótt rá sorsa: a mig ura Rákóczival hadban járt, neki kellett a nagy birtokok gondját viselni, a gazdaságot vezetni, a családi vagyont összetartani. Meg is tette becsülettel és otthonról többnyire távollevő urat gondosan értesítette leveleiben mindenről, sokszor még apró-cseprő ügyekről is. Ez a rendkívül nagy terjedelmű levelezés a főforrása *Takáts Sándor* könyvének, ebben tükrözik vissza Krisztina asszony egész egyénisége: lelkesedése Rákóczi ügyéért, kinek zászlójához leginkább ő buzdította Károlyi Sándort, a szegény nép sorsán érzett szánalma, hűsége férjéhez, okos gondossága, a magyar fajnak igaz szeretete, a maga kora viszonyaihoz képest nem csekély műveltsége. Egyuttal színeiben gazdag korpék ez a levelezés: tipikusan adja egy XVIII. század elei magyar nagyúri háznak életét, gazdálkodását, gondolkodása módját. Segítségével sikerült *Takáts Sándornak*, a ki különben is legjobban ért a korrajzhoz mai történetíróink között, eleven, érdekes és valószínű képét adni az egész korról. A politikai és hadi események folyton

belejártsanak a magánéletbe, a legtöbb baj és szenvedés, a mi Barkóczy Krisztinát érte, férje politikai és katonai szerepléséből folyt. A kucuz táborba — *Takáts Sándor* szerint — egyenesen ő vitte az urát, mikor a Nagykárolyt ostromló fölkelők vezérével, Berossyival megegyezett s tovább is ő biztatta, bátorította az urát. Az egész háború alatt férje úgyszólván folyton távol volt s ő reá nemcsak részakadt minden gond, hanem még veszedelmeket és viszontagságokat is kellett kiállania. Így tehát teljesen benne élt kora sodrában, közélet és magánélet teljesen összeházasodott életében, a mely ezért rendkívül jellemző annak a kornak egész magyar életére. A történetírás, mióta kivergődött a politikai és hadi történelem korlátai közül, rendkívül megbecsüli az ilyen alakokat, a kiknek élete ennyire körjellemző s a kikkől e mellett elegendő adat is maradt, a melyek teljesen megvilágítják őt és a levegőt, a melyben élt.

Úszás. Egy nevezetes tudósunkat tréfálták azzal a barátai, hogy könyvből tanult úszni. Ez persze csak tréfa és nem jelenti azt, hogy egy az úszásról jól megírt könyv ne volna érdekes és hasznos az úszóknak, kivált azoknak, a kik sportszerien úzik vagy akarják úzni az úszást. Ilyen egyes kis könyvecské jelent meg most *Tamédly Mihály* tanár tollából, mint a «Nemzeti Sport könyvtárczímű vállalat 2-ik kötete. Jó tanácsokat ad arra, hogy miképp tanuljunk meg úszni, leírja az úszás különböző neveit, szól a tréningről, szól az életmentésről, a műugrásról, stb. Mindez szemléltető képekkel is van élkéltve.

Új irodalmi vállalat. *Gömöri Jenő* szerkesztése alatt új füzetes olosz irodalmi vállalat indult meg, a mely programja szerint «a modern magyar irodalom és a világirodalom kiváló irodalmi, művészeti és tudományos alkotásainak népszerűsítését és megismertetését» tűzte ki céljául. Hogy milyen értéket tulajdonítsunk az új vállalatnak, azt majd akkor fogjuk megtudni, a mikor programjából valamit be is váltott. Egyelőre három füzetet jelent meg: *Kosztolányi Dezső*nek mult heti számunkban részletesen ismertetett költeményciklusa, *Pikler Gyula* két értekezése: A lelki élet alap-törvényeiről szól az egyik, az eszmélet helyéről a természetben a másik. A harmadik füzet végül a mostanában nagyon ünnepezt regényíró, *Thomas Mann* néhány novelláját adja a vállalat szerkesztőségének fordításában.

A magyar bor értékesítése. A magyar bor értékesítéséről könyvet irt *Liptai Albert*, a ki mint a Borászati Lapok egyik szerkesztője, hivatott és érdemes munkása e fontos nemzetgazdasági érdek szolgálatának. A könyv a borértékesítés mostani mizeriáit tárja föl, megjelöli a segítséget leghathatósabb eszközeit és végül a cél szolgálatának új módjait is javasolja. A teljes szakismerettel és nagy adatgazdagsággal megírt munkának a maga érdekelt közönsége igen jó hasznát veheti. A könyvet szerzője, gróf *Serényi Béla* földmívelésügyi miniszternek ajánlotta.

A «Jó Pajtás». *Sebők Zsigmond* és *Benedek Elek* képes gyermeklapja július 31-iki számában közli *Benedek Elek* versét, *Nászai Elza* elbeszélését, *Dörmögő Dömötör* utazását és *Jankó bácsi* barlanghoz. *Telekes Béla* verses és *Jankó bácsi*

AZ ERÉD.

HORTOBÁGYI KÉPEK.

MARGIT GYÓGY-FORRÁS
Beregnyegy.

Gyomor, belek, hágyóhólyag a különösen a légzőszervek krónikus bántalmainál igen jó hatással még akkor is, ha vérzések esete forog fenn.

Megrendelhető: **EDESKUTY L.**-néi Budapest-szerte és a forrás kezelőegységénél Munkácsán.

Füredi és uti olvasmányok.
Magyar Könyvtár. Szerk. RADÓ ANTAL.

Újabb magyar elbeszélők:

Ady Endre: Sápát emberek és történetek (497. sz.) 30 l.
A tizmillió Kleopatra és egyéb történetek (586. sz.) 30 l.
Ambrus Zoltán: Hajdúvölgy. 8 elbeszélés (36. sz.) 30 l.
Arnyékalakok. 7 elbeszélés. (204. sz.) 30 l.
Borsonyi báró és családja. Tollrajzok a mai Budapestről. I-II. (384-385. sz.) 60 l.
Kevélyek és lezártak (328. sz.) 30 l.
Ámor és a halál. Elbeszélések (540. sz.) 30 l.
Téli sport és egyéb elbeszélések (562. sz.) 30 l.
Janosi és Juliska és egyéb elbeszélések (584. sz.) 30 l.
Bárony István: Vadász történetek. (28. sz.) 30 l.
Szól a puská. Vadász történetek. (217. sz.) 30 l.
Benedek Elek: Apró történetek. (228. sz.) 30 l.
Berczik Árpád: Úgyetlen udvarló és egyéb vidám történetek (572. sz.) 30 l.
Bíró Lajos: Elbeszélések (549. sz.) 30 l.
Bródy Sándor: Emberek (107. sz.) 30 l.
Az automobill. Elbeszélések (469. sz.) 30 l.
Faltay Lucien: Egy tengerész utazás naplójából. (542. sz.) 30 l.
Heitai Jenő: Gertie és egyéb elbeszélések (248. sz.) 30 l.
A Vénusz-bűnügy és egyéb elbeszélések (423. sz.) 30 l.
Herceg Ferenc: Elbeszélések (118. sz.) 30 l.
Hevesi József: Násuton. (407. sz.) 30 l.
Ignatus: Váltások a t. háron. (292. sz.) 30 l.
Olvasás közben. Jegyzetek és megjegyzések (531-534. sz.) 1 k 30 l.
Káposztás Föld: A csengeri kalapok és egyéb történetek. (67. sz.) 30 l.
Kafka Margit: Levelek a zárkából. - Nyár. (437. sz.) 30 l.
Kázar Emil: Elbeszélések (200. sz.) 30 l.
Lemechey Jenő: Bodrogközi történetek. (281. sz.) 30 l.
Lenedi Géza: Három elbeszélés. (174. sz.) 30 l.
Kriminális történetek (556. sz.) 30 l.
Kóbor Tamás: Elbeszélések (129. sz.) 30 l.
Kozma Antal: Vig elbeszélések (47. sz.) 30 l.
Kundalócok. Elbeszélések (596. sz.) 30 l.
Krády Gyula: Nyári csend. Elbeszélések (317. sz.) 30 l.
Hát szilva. Elbeszélések (501. sz.) 30 l.
Lengyel Laura: Tavasi mese. Elbeszélések (335. sz.) 30 l.
Lengyel György: Bolygó Ábris válogatás és egyéb elbeszélések (539. sz.) 30 l.
Lax Terka: Budapesti fotográfiák (460. sz.) 30 l.
Licszák-Kálmán: Homályos ügy. - A táborozás nagy halála. Két elbeszélés (81. sz.) 30 l.
A jó palócok (223-224. sz.) 60 l.
Szent Péter aszerényje (241-245. sz.) 1 k 20 l.
A tót atyáink (277-278. sz.) 60 l.
Prakovszky, a siket kovács (304-305. sz.) 60 l.
Az új Zrínyiás (333-336. sz.) 1 k 20 l.
Beszterce ostroma (373-376. sz.) 1 k 20 l.
Gavallérok (401-402. sz.) 60 l.
Egy választás Magyarországon (409-411. sz.) 30 l.
A demokrácia (419-420. sz.) 60 l.
Ne okozd el, Pista (423-426. sz.) 60 l.
A németek és egyéb elbeszélések (429-430. sz.) 60 l.
Kisérlet Lútblon (431-432. sz.) 60 l.
Molnár Ferenc: Gyerekek rajzok (433. sz.) 30 l.
Pesti erkölcsök (544-545. sz.) 60 l.
Mural Károly: Mese-mese. Humoros elbeszélések (116. sz.) 30 l.
Sas Ede: Az én mandátumom (478. sz.) 30 l.
Hípuusz: Humoreszkek (6. sz.) 30 l.
Újabb humoreszkek (134. sz.) 30 l.
Szabóné Nofáldi Janka: Mára és egyéb történetek (147. sz.) 30 l.
Szemerő György: Mimi konte-ó és egyéb elbeszélések (530. sz.) 30 l.
Szikra: Vadász és egyéb elbeszélések (339. sz.) 30 l.
Szini Gyula: Trilbi és egyéb történetek (485. sz.) 30 l.
Szomaházy István: Legyott hármában és egyéb történetek (16. sz.) 30 l.
Eliházi élet és egyéb történetek (296. sz.) 30 l.
Kemény doktor karórtja (415. sz.) 30 l.
Fábió Róbert: Kibúcsú történetek (139. sz.) 30 l.
Az élet folytatásában (390-391. sz.) 30 l.
Farczai György: Döng vízért Romániában (184. sz.) 30 l.
Thury Zoltán: Úrak és parasztok (133. sz.) 30 l.
Elbeszélések (468. sz.) 30 l.
Tóth Béla: Török történetek (449. sz.) 30 l.
Futsek Anna: Örvény és egyéb elbeszélések (263. sz.) 30 l.
Vertes Arnold: Kisvárosi történetek (40. sz.) 30 l.
Vilhalmos Csere és önm.: Ferjénél. - A béna (384. sz.) 30 l.
Zöldi Márton: Széna történetek (136. sz.) 30 l.

Megjelent a legújabb „BAYARD“
önműködő ismétlő zsebpisztoly. Cal. 7.65 (Browning töltényre).

Azonkívül dús raktár nyári sporteszközökben a leg-híresebb angol gyárosoktól.

Kimerítő sport- és fegyverárjegyzéket a lapra hivatkozva küldök ingyen és bérmentve

HUZELLA M. Budapest, IV., Váci-utca 28.

Rozsnyay Pepsin bora.

Kellemes ízt, kiváló jó hatáson szorétvágytalanság, rendetlen emésztés és gyomorgyengeség ellen.

Étkezés közben véve, megóvja a gyomormenterheléstől. Egy üveg ára 3 kor. 20 fill.

Kapható: minden gyógyszerertárban valamint

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerertárban
ARAD, Szabadság-tér.

Magyar Királyi Államvasutak Igazgatóság.

Mérsékeltáru menettérti évadjegyek kiadása a Magas Tátrába:

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint az előző évekhez hasonlóan a tájri személyforgalom emelése érdekében, a cs. kir. szab. kassa-ederbergi vasutal egyetértőleg Budapest-keleti-vagy nyugati p. u. ról Kassa, Rutika vagy Zólmán át Poprád-Felka vagy Csorbára 48, 32 és 16 korona, Csorbára 51, 35 és 19 korona, Tátra-Lomnicra 51, 33.80 és 17.20 korona és Tátra-Füredre 50, 34 és 18 korona áron a nyári időny alatt 20%-os I. II. és III. osztályú mérsékelt áru menettérti jegyek adatként ki, melyek érvénytartama 45 napon állapított meg. Az I. és II. osztályú jegyek gyors és személyvonatokhoz, a III. osztályúak csak személyvonatokhoz érvényesek.

Budapest, 1910 június 24-én.

A kereskedelmi főosztály Méhely kir. tan. főfelügyelő.

Párisi világkiállítás 1900. Grand Prix.
Kwizda Restitution-Fluidja.

Mosóvíz lovak számára, egy üveg ára K 2.50. - Udvari és verseny-istállóknak több mint 40 éve használatban; nagy fadaralmak után újra erőst, az ink. megerőltetést megszünteti és a lovak frissben kiváló képességűvé teszi.

Kwizda Restitution-Fluidja szőjegy, cizme és csomagolás sédve. Csak az itt látható jelleggel valódi. Kapható minden gyógyszerertárban és drogeriában. - Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Török József gyógyszerertára Budapest, Király-utca 12. Andrássy-ut 23.

Gerő Ferenc-f. áll. engedélyez. középiskola: INTERNÁTUS Budapest, VII., Rózsá-utca 33.

Az 1910/1911. tanévre 15 növendékét vesz fel, akik nyilvános gimnázium, reál, kereskedelmi vagy polgári iskolába járnak. A növendékek az intézetben kitűnő ellátás, lelkiismeretes nevelés, állandó felügyelet és a tanulásban hatékony támogatásban részesülnek. Az idegen nyelveket, zenét, vívásit kiváló mesterek tanítják. Ezen régi, jó hírű intézetnek sikeres munkálkodását kitűnő referenciák igazolják.

Belratás naponként d. u. 4-7-g. Részletes ismertető díjtalan.

Alapítva: 1897. * * * * * Telefon 79-34.

HELYISÉG-ÁTHELYEZÉS!

Tisztelettel tudatjuk, hogy 10 év óta VII., Károly-körút 17-19. sz. alatt levő szücsárú- és sapkagyárunkat, valamint az összes helyiségeinket mai naptól fogva

VII., Petőfi-utca 5. sz. a.

e célra teljesen átalakított házukba helyeztük át.

Teljes tisztelettel
ELKÁN és GERO.

Tekintve, hogy fiókunk és másutt helyiségünk nincs, kérjük a pontos címre ügyelni! Telefon 83-73.

Megjelent a legújabb „BAYARD“
önműködő ismétlő zsebpisztoly. Cal. 7.65 (Browning töltényre).

Azonkívül dús raktár nyári sporteszközökben a leg-híresebb angol gyárosoktól.

Kimerítő sport- és fegyverárjegyzéket a lapra hivatkozva küldök ingyen és bérmentve

HUZELLA M. Budapest, IV., Váci-utca 28.

Rozsnyay Pepsin bora.

Kellemes ízt, kiváló jó hatáson szorétvágytalanság, rendetlen emésztés és gyomorgyengeség ellen.

Étkezés közben véve, megóvja a gyomormenterheléstől. Egy üveg ára 3 kor. 20 fill.

Kapható: minden gyógyszerertárban valamint

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerertárban
ARAD, Szabadság-tér.

Magyar Királyi Államvasutak Igazgatóság.

Mérsékeltáru menettérti évadjegyek kiadása a Magas Tátrába:

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint az előző évekhez hasonlóan a tájri személyforgalom emelése érdekében, a cs. kir. szab. kassa-ederbergi vasutal egyetértőleg Budapest-keleti-vagy nyugati p. u. ról Kassa, Rutika vagy Zólmán át Poprád-Felka vagy Csorbára 48, 32 és 16 korona, Csorbára 51, 35 és 19 korona, Tátra-Lomnicra 51, 33.80 és 17.20 korona és Tátra-Füredre 50, 34 és 18 korona áron a nyári időny alatt 20%-os I. II. és III. osztályú mérsékelt áru menettérti jegyek adatként ki, melyek érvénytartama 45 napon állapított meg. Az I. és II. osztályú jegyek gyors és személyvonatokhoz, a III. osztályúak csak személyvonatokhoz érvényesek.

Budapest, 1910 június 24-én.

A kereskedelmi főosztály Méhely kir. tan. főfelügyelő.

Párisi világkiállítás 1900. Grand Prix.
Kwizda Restitution-Fluidja.

Mosóvíz lovak számára, egy üveg ára K 2.50. - Udvari és verseny-istállóknak több mint 40 éve használatban; nagy fadaralmak után újra erőst, az ink. megerőltetést megszünteti és a lovak frissben kiváló képességűvé teszi.

Kwizda Restitution-Fluidja szőjegy, cizme és csomagolás sédve. Csak az itt látható jelleggel valódi. Kapható minden gyógyszerertárban és drogeriában. - Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Török József gyógyszerertára Budapest, Király-utca 12. Andrássy-ut 23.

Gerő Ferenc-f. áll. engedélyez. középiskola: INTERNÁTUS Budapest, VII., Rózsá-utca 33.

Az 1910/1911. tanévre 15 növendékét vesz fel, akik nyilvános gimnázium, reál, kereskedelmi vagy polgári iskolába járnak. A növendékek az intézetben kitűnő ellátás, lelkiismeretes nevelés, állandó felügyelet és a tanulásban hatékony támogatásban részesülnek. Az idegen nyelveket, zenét, vívásit kiváló mesterek tanítják. Ezen régi, jó hírű intézetnek sikeres munkálkodását kitűnő referenciák igazolják.

Belratás naponként d. u. 4-7-g. Részletes ismertető díjtalan.

Alapítva: 1897. * * * * * Telefon 79-34.

Vadászfegyverek Pisztolyok

Kivánatra kimerítő fegyverárjegyzék ingyen.

kényelmes havi lefizetésre.

Aufrecht és Goldschmied utóda
Elek és Társa R.-T.
Budapest, IV., Károly-körút 10. szám.

Flóbertek Látesővek

Hirdetések felvételnek Blockner I. hirdetőirodájában, IV. Semmelweis-u. 4.

A Dr. BIRO-féle Havasi Gyopár Crém

Nagy tégely 1 korona
Mosdóvíz 1 korona
Szappan 70 fillér
Puder 1 korona

Főraktár: Wolf gyógytár Kolozsvár, Budapestben kapható: Török gyógytár Király-u. és Operagyógytár Andrássy-ut.

SZAMOSY ELZA
a magyar királyi «Opera» primadonnája így ír:

Kedves Doktor Ur!
A «Havasi Gyopár Crém»-jét már régen használok!
E különös toillette krém a legelsőrendű és jóval drágább külföldi szereknél sokkal jobb és hatóságosabb!
SZAMOSY ELZA a m. kir. opera művésznője.

Tisztelt doktor ur, hirtelen abbahagyva a rendszeres bőrápolásomat, rövidesen észrevettem, hogy az arcom felületén elkezdték a felfüggesztett arany kíméletek, hogy mivel én nem tudtam a hirtelen megváltozott állapotomat elkerülni, a havasi gyopár krém, melyet a kedves doktor ur ajánlott, azonnal használni kezdtem, és az arcom ismét a régi állapotára került. Köszönöm a kedves doktor urnak a segítségét, és ajánlom a havasi gyopár krém használatát minden nőnek, aki a bőrápolásában szeretne a legújabb és legelőnyösebb eszközökhöz hozzáférni.
Török József
Havasi Gyopár Crém
Budapest, Király-utca 12. szám.

Részletre!

Mindenki, aki 14 koronát beklid, azonnal valódi Remontoir-órát kap ankerszerkezettel, 3 ezüstdózzal, hiv. fémjelzéssel 14 koronáért: és egy 14 karátos aranylanczot 08 grammosat, modern fémnall, hiv. fémjelzésre, 140 koronáért részletre - c. önyös felületeim mellett - havi 4 koronáért. Az első összeget, 14 koronát utánvétel és felvétel. Óra és láncz hógyek számára is. - Szállítás mindenhol. R. Lechner óra- és lánczárház, Lundenburg 268. szám.

+ Soványság. +

Szép, telt testidomokat, gyönyörű kékelt verhet a törvényileg védett, «BÜSTERIA» erőporunk által, arany éremmel kitüntetve: Párisban 1900, Hamburgban 1901, Berlinben 1903. Hízás 6-8 hét alatt egész 30 fontig. Szigorúan szolid, nem ámitás. Számos köszönetnyilvánítás. Doboz használata utasítással 275 K. A pénz postautalványon beküldése, vagy utánvét mellett, belsőre poró is. Hygieneische Institut Dr. Kraus Steiner & Co., Berlin 57. Königsgrünerstr. 66. Leraak Magyarországra részre: Török J. gyógytár Budapest, VI. Király-utca 12. szám.

BUTOR

izlése és szolid kivitelben teljes lakberendezések készpénz vagy részletre kapható

Sárkány J.
butoriparósnál, Budapest, VII., Erzsébet-körút 26. sz. műhely és raktár.

Félig ingyen! „ELEKTRO“ arany-óra. Csak K 11.80

Egy embernek sincs többé szüksége arra, hogy 200 koronáért valódi aranyórát vegyen magának, amióta ezt, az itt képen bemutatott kitűnő szerkezetű **Elektro aranyórát** (System Glashütte) gyártják. - Az óra tokja háromfelé fel- és abszolút változhatatlan aranyozott fémöntvény, mely azonykivül elektromos nívó vastag, valódi aranyréteggel van bevonva úgy, hogy kiváló tartóssággal teljes jóállás vállalunk. - Az Elektro aranyórát nem lehet a valódi 200 koronás aranyórától megkülönböztetni. Pontos járásért 5 évi írásbeli jóállás, főmai vagy arab számokkal.

Ára csak 11 kor. 80 fill.

Ajánlókba kap ráadásul minden aranyóra vedő egy szép Elektro aranyóra lánczot.

Egyedüli elárúsító utánvét mellett
HEINRICH KERTÉSZ, WIEN, I, WOLLZEILE 34-U.

LOHR MARIA

Csipek-, vegyszertári tisztító és festékesztő. Gyár: VIII., Baross-utca 85.
Főraktárak: IV., Eszák-ut 6. VI., Andrássy-ut 16. VIII., József-körút 2. IX., Calvin-utca 9. X., Harmad-csod-utca 8. VI., Teréz-körút 39.

DÁVID KÁROLY ÉS FIA
doboz-, papíraru- és szab. fémkapocs-gyára

Budapest, I., Mészáros-utca 58. sz.

Telefonszám 41-48. Sürgönyezim: Cartonage.
Gőzserő berendezve.

A magyar kir. dohányjövődék szállítója.
::: Napi gyártás 150,000 doboz. :::

SOKAN KINLÓDNAK

meleg és nedves időben a viszketési bőrbajban, sömörben és fagyási fájdalmakból eredő mindennemű kisebesedésekben szenvedők. Ilyenkor kiujulnak a régi bőrbántalmak, eccemák, az idült sebek. Akik elcjét akarják venni az ilyen kellemetlen és fájdalmas betegségeknek, akik bőrhámlás, bőrrepedezés és bármilyen régi bőrbajból származó kellemetlenségektől teljesen meg akarnak szabadulni, azok saját érdekükben rendeljenek egy eredeti doboz

Erényi „ICHTHIOL-SALICYL“-t

Használható: az arczon, hajközötti bőrbaj és kiütéseknél, ótvár, végbél és lábközött gyakran előforduló feldörzsölések, kisebesedések és viszketési bántalmaknál, melegség által képződött kipállott égető fájdalmaknál.

Orvosi nyilatkozatok szerint: a legjobb desinfectáló, hűsítő, erősen szárító szer.
Orvosi nyilatkozatok szerint: kizárólagos (specifikum) ellenszer és azonnali fájdalomcsillapító hámorrhooidás bántalmaknál; arany ellen legbiztosabb szer.
Orvosi nyilatkozatok szerint: a végbél-daganatokat lohasztja, visszafejlődését gyorsítja, tüzeségét elveszi, fájdalmat megszünteti.
Orvosi nyilatkozatok szerint: az összes bőrbajok kezelhetők feltűnő eredménnyel, anélkül, hogy bármennyű utókellemetlenségek előadnák magukat.
Orvosi nyilatkozatok szerint: összes sebeknél, kútegeknél, ótvárnál, nedves és száraz sömörnél, gyógyítási és desinfectáló szerekek (zink, karbol, jodoform, dermatol, xerofom, sublimat, praecipitat, Salicyl, Ichthiol, stb.) nem lehetett eredményeket felmutatni, ott a valódi „ERÉNYI-ICHTHIOL-SALICYL“ összejáratása kitűnőnek és értékesnek minősített.

A közönség részéről az elismerés oly frappáns és általános, hogy nem létezik oly nap, a mikor ilyen köszönőlevelek tömegesen ne érkezzenek. Mutatóul közlünk néhányat; az aláírást titoktartás megőrzése végett kénytelenek vagyunk mellőzni.

Köszönő levelek.

Egy külföldi tanár levele: Budapesti sógorom révén az Erényi Ichthyol-Salicyl híre ide is eljutott és nagyon örülök, hogy kézzimőve a hirdetett betegségek ellen mindenképp szépen bevált. Magam is mindig valami régi bőrbajban szenvedtem és most nyomra szines betegségeknek. Nagyon szép dolog, hogy egy magyar gyógyszerész magyar készítményével ilyen szép sikereket arat. Igaz tisztelettel vagyok Dr. N. D.

Egy jegyző így írt: Tekintetes gyógyszerész úr! Igen örülök, hogy az újságban megtaláltam hirdetését. Mióta az Erényi Ichthyol-Salicyl kenetetem fájdalmas láb-sebemre, azóta a folyás megszűnt és a seb heged. Kérek még egy dobozzal, hogy teljesen megszabaduljak bajomtól. Szívvelyes üdvözléssel H. K.

Tisztelt gyógyszerertáros ur! Mintán ugy halottam, hogy a vöm hozatott öntől egy valódi gyógyszer, mely meggyógyította a 16 esztendőös pikkelyes sömörjét, ne sajnáljon nekem is küldeni egyet belőle. Az árat a postán ki fogom szivesen fizetni, csak gyorsan tessék szállítani. Igaz szolgálja. B. Z. undalmi-csész.

Egy körorvos levele: Tisztelt gyógyszerész úr! A feleségem részére hozatott «Erényi Ichthyol-Salicyl» egy végbél közötti viszkető acut bajnál próbáltam ki, melynek eredménye oly kielégítő volt, hogy ezután csak az Ön szeret fogom betegimnek rendelni. Tesék fogdoskodni arról, hogy az itteni gyógyszerből is beszerezhető legyen. Szolgálatára mindenkör késő vagyok tisztelettel Dr. M. B.

Egyedüli készítő:
ERÉNYI BÉLA Diana-gyógytár Budapest, Károly-körút 5.
Eredeti nagy doboz ára 3 korona. (Postai rendelések utánvét mellett aznap eszközöltetnek.)

GYORSAN TÖRTE ÁT

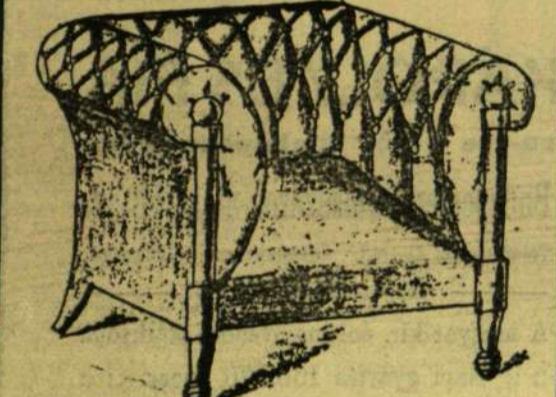
— a szabadalmazott —
**Hamu-
:: rosta ::**

a közönyt, a mellét minden újdonságot fogadni szokás. Oly egyszerű és egyszerű, a milyen csak-hamar a háziasszonyok kezevére lett, mert rengeteg időt takarít, még több fáradságot kímélt meg és sok veszélynek veszi az előjét.

Folyosóra menés, fújtatás, lóbalás a multó. Vele a vasalás élvezet. Már az első kísérlet elragadja és hálásan tovább ajánlja. Kérjen ingyen és bérmentve illusztrált leírást. A Hamurosta árja K. 2. 50. Kapható mindenütt. Nagyban elosztás: **Geitner és Rausch** cégénél, Andrássy-ut és **Arak, Fehér és Társa** Budapest, József-körút 33. Postai számküldés utánvétel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

BŐRSZÉKIPAR

Kendi Antal Budapest, IV., Károly-u. 2.

ANGOL BŐRBUTOR készítése, festése és renoválása saját műhelyemben. **Ebédlősekek, iroda-fotelok** valódi bőrről. Ülőbutor állványok kárpitozása. **Székhelyek: Károly u. 2.**

A **MARGIT-CREME** a forrango hölgyek kedvenc szépségítő szare, az egész világon el van terjedve. Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető. Mivel a **MARGIT-CREME** utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményt vállal a készítő mindenemű felelősséget. A **MARGIT-CREME** ártalmatlan, zsírtalan, vegyértékmentes, mely a külföldön általános felülvizsgálatot kapta. **Ára 1 K. Margit-szappan 70 fill. Margit-pouder 1'20.**

Gyártja **Füldes Kelemen** laboratoriuma **Aradon**. Kapható minden gyógyszerár, illatszert- és drogaszletben.

RATIONALIS HOMOKÉRTÉKESÍTÉS

hez szállítunk munkaképes
**:: gépeket és formákat, ::
tégla-, ürblokk-, tetőcse-
rep-, csatorna- és alag-
csövek gyártására. ::**

Saját modern szerkezetek külön, gépgy.
Dr. GASPARY & Co.
Markranstädt (Németország).
— 228. számú broszura ingyen. —

PAPEK JÓZSEF

BŐRÖNDÖS ÉS FINOM BŐRÁRÚ KÉSZÍTŐ

BUDAPEST
VIII. Rákóczi út 15.
Kizárólag jobb minőségű árúk.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Cs. és kir. szab. **sérvköteket, gummi műlábakat, testgyenesítő, betegápolás** Keleti J. cs. és kir. szab. sérvköteket, gummi műlábakat, testgyenesítő, betegápolás. Cs. és kir. szab. sérvköteket, gummi műlábakat, testgyenesítő, betegápolás. Cs. és kir. szab. sérvköteket, gummi műlábakat, testgyenesítő, betegápolás.

KELETI J.
cs. és kir. szab. sérvköteket, gummi műlábakat, testgyenesítő, betegápolás. Cs. és kir. szab. sérvköteket, gummi műlábakat, testgyenesítő, betegápolás.

Rendeléseknél szíveskedjék lapunkra hivatkozni.

VASÁRNAPI UJSÁG

32. SZ. 1910. (57. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, AUGUSZTUS 7.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Kiadóhatal: IV. Egyetem-utca 4. Egyes szám ára 40 fillér. Előfizetési feltételek: Egész évre — 18 korona, Félévre — 8 korona, Negyedévre — 4 korona. A Világkronika-val negyedévenként 80 fillérrel több. Külföldi előfizetésekhöz a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

A LEGÚJABB VÁROSRESZ BUDAPESTEN.

A nagy városok, sőt még a kisebbek is, fejlődésüknek és terjeszkedésüknek irányítják a víz folyásával ellentétes irányban, másrészt meg nyugati irányban terjeszkednek. Majdnem minden nagy városnál ezt tapasztaljuk, ha csak mesterséges behatás meg nem másítja a fejlődést.

A kettős törvényszerűségnek megvan a magyarázata. A mikor a folyó a városba ér, tisztább a vize, mint mikor onnan kijön. Belé ömlenek rendszeren a csatornák, s magába szedi a város összes szennyvizet. A ki tehát a város alsó (vízfolyás irányában levő) végén épít, az a piszkos víz mentén épít. A ki ellenben a vízfolyással ellentétes irányban építi házat, az a tisztább, a város által még be nem szennyezett vizet kapja. A város nyugati irányba felé pedig azért igyekeznek építeni az embe-

rek, mert az éjszakai földgömb mérsékelt égőve alatt az uralkodó szélirány a nyugati. Ez a szél tiszta levegőt hoz azok számára, a kik a város nyugati szélét lakják, ellenben a város füstjét, porát viszi a város ellenkező szélé felé. Budapest azonban nem úgy terjeszkedik, mint a többi városok. A Duna folyásával szemben, vagyis Új-Pest irányában sok ideig nem tudott fejlődni, mert útban állottak a gyárak és a nagy malmok. A mi azokon túl volt, az el volt szigetelve a várostól. Most is lassú

Piros arcz, Piros orr, Piros kéz

sohasem volt divatban és minden nő és férfi igyekszik ezektől a csunya bőrbántalmaktól a szeplő és pattanással együtt megszabadulni a legrövidebb idő alatt. :: ::

8 nap teljesen elegendő, hogy vörös arcza, vörös orra, vörös keze hófehér, tiszta és finom legyen. Csakis a híres bőrápoló szerekhez:

Diana krém-, Diana szappan-

hoz kell fordulni, akkor nem lesz többé piros orra, piros keze, piros arczbőre.

Több mint egy millió köszönő levél igazolja a fenti körülményt.

DIANA-PUDER

pedig arról nevezetes, hogy az arczon egyenesen tapad, szabad szemmel teljesen láthatatlan; amennyiben pedig teljesen ártalmatlan szerekből van összeállítva, ki van zárva a láthatósága a kékes-szinű arczbőrnek, amely szín olyan nők arczán látható, kik ártalmas összetételű pudert használnak.

Egy üvegtégely Diana-krém (nappali és éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill.
Egy üvegtégely Diana-krém (csak éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill.
Egy nagy darab Diana-szappan 1 kor. 50 fill.
Egy nagy doboz Diana-puder szarvasbőrrel együtt (fehér, rózsaszín, vagy sárga színben) 1 kor. 50 fill.

Kapható egész Európában a gyógyszertárakban, drogériákban és parfümeriákban. Aki nem tudja saját helységében beszerezni az rendelje meg a központból:

ERÉNYI BÉLA gyógyszerész Budapest, Károly-körút 5.

(A legkisebb megrendelés is fordulópóttával utánvétellel eszközölhető.)

A LEGÚJABB VÁROSRESZ BUDAPESTEN. — ÚJ VILLATELEP A GELLÉRTHEGY DÉLI OLDALÁN.

Balogh Rudolf, féltetete.